

Protokół Nr LI/18
sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego
z dnia 26 marca 2018 r.

LI sesja Sejmiku Województwa Podkarpackiego V kadencji odbyła się w dniu 26 marca 2018 roku w sali audytoryjnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego przy Al. Ciepłińskiego 4 w Rzeszowie.

Sesja rozpoczęła się o godzinie 11.05.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego – Jerzy Cypryś otworzył obrady sesji.

Na podstawie listy obecności Przewodniczący Sejmiku stwierdził, że na sali jest wymagane quorum radnych, wobec czego Sejmik może obradować i podejmować prawomocne uchwały.

Lista obecności radnych stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Lista zaproszonych gości stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Zawiadomienie o zwołaniu sesji Sejmiku stanowi załącznik nr 3 do niniejszego protokołu.

Przewodniczący Sejmiku powitał licznie zgromadzonych gości, przedstawicieli prasy, radia i telewizji oraz pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

Wicemarszałek Województwa – Bogdan Romaniuk w imieniu Zarządu Województwa zwrócił się z prośbą o nie wprowadzanie do porządku obrad projektu uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Podkarpackiego dla Powiatu Stalowowolskiego z przeznaczeniem na wykonanie remontu drogi powiatowej nr 1031R Stany–Maziarnia–Nisko na odcinku od km 5+800 do km 7+500

Przewodniczący Sejmiku poinformował, że na jego ręce wpłynęły wnioski Zarządu Województwa o wprowadzenie do porządku obrad projektów uchwał w sprawie :

- deklaracji przekazania do wspólnego prowadzenia i finansowania Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu,

- stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego dotyczącego oddania hołdu wszystkim Polakom ratującym Żydów podczas II wojny światowej,
- przystąpienia Województwa Podkarpackiego do realizacji projektu pn. „Od relacji partnerskich do współpracy w dziedzinie ratownictwa – trzecia edycja projektu z udziałem służb ds. sytuacji nadzwyczajnych w Obwodzie Iwano-Frankiowskim” w ramach programu Polskiej pomocy rozwojowej 2018,
- uchylenia Uchwały Nr L/828/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 lutego 2018 roku,
- wyrażenia woli realizacji projektu w ramach Programu INTERREG REGION MORZA BAŁTYCKIEGO 2014-2020,

- Informacji na temat jakości powietrza w województwie podkarpackim w najważniejszych ośrodkach miejskich w latach 2011-2016

oraz autopoprawek do projektu uchwały w sprawie: zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 rok i autopoprawek do projektu uchwały w sprawie: zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018 – 2042.

Przewodniczący Sejmiku poinformował, że wprowadzenie do porządku obrad projektu uchwały w sprawie wyrażenia woli realizacji projektu w ramach Programu INTERREG REGION MORZA BAŁTYCKIEGO 2014-2020 wymaga głosowania natomiast pozostałe wnioski nie wymagają przeprowadzenia procedury głosowania.

Przewodniczący Sejmiku zaproponował aby projekt uchwały w sprawie stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego dotyczącego oddania hołdu wszystkim Polakom ratującym Żydów podczas II wojny światowej proponuję umieścić jako punkt 3) porządku obrad sesji, natomiast pozostałe projekty uchwał oraz informację na temat jakości powietrza w województwie podkarpackim w najważniejszych ośrodkach miejskich w latach 2011-2016 - po dotychczasowym punkcie 17) porządku obrad sesji.

Poinformował również, że autopoprawki do projektu uchwały w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 rok i autopoprawki do projektu uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018 – 2042 będą umieszczone w przedmiotowych punktach merytorycznych porządku obrad sesji.

Za wprowadzeniem do porządku obrad projektu uchwały wyrażenia woli realizacji projektu w ramach Programu INTERREG REGION MORZA BAŁTYCKIEGO 2014-2020 radni głosowali jednomyślnie (29 głosami za)

Po wprowadzeniu zmian porządek obrad LI sesji przedstawiał się następująco:

1. Otwarcie sesji.
2. Przyjęcie protokołu L sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego.
3. Podjęcie uchwały w sprawie stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego dotyczącego oddania hołdu wszystkim Polakom ratującym Żydów podczas II wojny światowej.
4. Debata nt. „Nowa rzeczywistość – nowe problemy i wyzwania podkarpackiego rynku pracy”.
5. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na nabycie udziału Spółki WDM Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.
6. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 r. + AUTOPOPRAWKI.
7. Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018 – 2042 + AUTOPOPRAWKI.
8. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do konkursu dotacji na działania wspierające Regionalne Obserwatoria Terytorialne (ROT).
9. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr XLVI/771/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 listopada 2017 roku w sprawie „Programu współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018”.
10. Podjęcie uchwały w sprawie odmowy uwzględnienia wniosku Związku Bieszczadzkich Gmin Pogranicza o podjęcie uchwał dotyczących obszarów chronionego krajobrazu i parku krajobrazowego.
11. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. *Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne – rok szkolny 2018/2019.*
12. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. *Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych – rok szkolny 2018/2019.*
13. Podjęcie uchwały w sprawie określenia zasad udzielania stypendiów szczególnie uzdolnionym uczniom szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne w roku szkolnym 2018/2019 w ramach projektu pn. *Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne – rok szkolny 2018/2019.*
14. Podjęcie uchwały w sprawie określenia zasad udzielania stypendiów szczególnie uzdolnionym uczniom ponadgimnazjalnych szkół zawodowych w roku szkolnym 2018/2019 w ramach projektu pn. *Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych – rok szkolny 2018/2019.*

15. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu partnerskiego przez Województwo Podkarpackie/Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.
16. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Uchwały nr XXX/542/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2016 roku w sprawie wyrażenia woli realizacji projektów w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020.
17. Podjęcie uchwały w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Podkarpackiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2018.
18. Podjęcie uchwały w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawiciela do składu Rady Społecznej przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie.
19. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia woli realizacji projektu w ramach Programu INTERREG REGION MORZA BAŁTYCKIEGO 2014-2020.
20. Podjęcie uchwały w sprawie deklaracji przekazania do wspólnego prowadzenia i finansowania Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyśle.
21. Podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia Województwa Podkarpackiego do realizacji projektu pn. „Od relacji partnerskich do współpracy w dziedzinie ratownictwa – trzecia edycja projektu z udziałem służb ds. sytuacji nadzwyczajnych w Obwodzie Iwano-Frankiowskim” w ramach programu Polskiej pomocy rozwojowej 2018.
22. Podjęcie uchwały w sprawie uchylenia Uchwały Nr L/828/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 lutego 2018 roku.
23. Informacja na temat jakości powietrza w województwie podkarpackim w najważniejszych ośrodkach miejskich w latach 2011-2016.
24. Informacja na temat stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego na terenie województwa podkarpackiego.
25. Informacja o stanie realizacji projektów przewidzianych do finansowania ze środków Banku Światowego w ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły.
26. Informacja na temat stanu prac związanych z planowaną budową zbiornika retencyjnego „Kąty – Myscowa”.
27. Realizacja zadań inwestycyjnych w 2017 r. w zakresie budowy i planowania urządzeń melioracji wodnych podstawowych – efekty rzeczowe oraz poniesione nakłady finansowe.
28. Informacja o realizacji zadań przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie w 2017 roku.

29. Informacja dotycząca obrotu nieruchomościami pozostającymi w zasobie wojewódzkim za 2017 rok - okres sprawozdawczy 1.01.2017 r. do 31.12.2017r.
30. Informacja na temat realizacji Projektu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w opracowaniu lub aktualizacji programów rewitalizacji w 2017 roku.
31. Informacja z działalności Zarządu Województwa Podkarpackiego V kadencji w okresie od 13 lutego 2018 r. do 8 marca 2018 r.
32. Informacja Zarządu Województwa Podkarpackiego o realizacji uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego podjętych na L sesji w dniu 26 lutego 2018 r.
33. Interpelacje i zapytania radnych.
34. Wnioski i oświadczenia radnych.
35. Zamknięcie sesji.

Przyjęcie protokołu LI sesji Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Przewodniczący Sejmiku przypomniał, że projekt protokołu LI sesji został przesłany radnym w wersji elektronicznej. Do protokołu nie wniesiono uwag.

W związku z powyższym Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie jego przyjęcie.

Za przyjęciem protokołu radni głosowali jednomyślnie (28 głosami za).

Podjęcie uchwały w sprawie stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego dotyczącego oddania hołdu wszystkim Polakom ratującym Żydów podczas II wojny światowej.

Wicemarszałek Bogdan Romaniuk w imieniu Zarządu Województwa przedstawił projekt uchwały. Poinformował, że Prezydent RP – Andrzej Duda skierował do Sejmu projekt ustawy odnośnie ustanowienia narodowego dnia pamięci Polaków ratujących życie Żydów pod okupacją niemiecką, podczas prac legislacyjnych w Sejmie i Senacie na niniejszy temat były propozycje aby ten dzień przypadał na inne daty niż obecnie tj. 24 marca, który związany jest z tragicznym mordem na rodzinie Ulmów w Markowej. W związku z powyższym Zarząd Województwa postanowił włączyć się do upamiętnienia wszystkich Polaków ratujących Żydów podczas holocaustu. Szereg ważnych wydarzeń miało miejsce w Markowej a rozpoczęła je w dniu 21 marca br. konferencja zorganizowana przez Archidiecezję Przemyśką. Konferencje miały również na celu wzmocnienie trwającego procesu beatyfikacyjnego Rodziny Ulmów. Muzeum w Markowej zorganizowało obchody 74. Rocznicy mordu na Rodzinie Ulmów a Samorząd Województwa z Samorządem Gminy zorganizowały uroczystości

w dniu 24 marca i były to jedyne uroczystości o zasięgu centralnym. Po krótki wstępie Wicemarszałek Województwa przedstawił treść stanowiska.

Marszałek Władysław Ortyl podkreślił wagę procedowanej uchwały. W imieniu Zarządu wniósł autopoprawki do projektu uchwały. W II akapicie, gdzie jest mowa o „śmierci rodziny Józefa i Wiktorii Ulmów” dodać słowa „z dziećmi” , wyraz „z dziećmi” należy dodać również w drugiej linijce przedostatniego akapitu. Marszałek zaproponował również dopisanie na zakończenie przedostatniego akapitu słów:” Dlatego przykład bohaterskiej rodziny z Markowej godny jest dalszego upamiętniania, a odpowiednią formą będzie ustanowienie jej patronem dla Portu Lotniczego w Jasionce”.

Radny Władysław Stępień stwierdził, że z perspektywy wielu lat działalności publicznej chciałby w tym ważnym momencie, w którym chce się aby nastąpiła poprawa stosunków pomiędzy narodami tj. pomiędzy Polską i Izraelem, Polską i Stanami Zjednoczonymi - rozum musi funkcjonować zawsze tj. wtedy kiedy ktoś nieodpowiedzialnie zaproponował zmianę ustawy o IPN , kiedy ją podpisywano i ustanawiano święto i dzisiaj wszyscy w Polsce podejmują uchwały aby poszedł sygnał do narodu przez wieki związanego z narodem polskim. Refleksja ta powinna być początkiem rozwagi we wszystkich działaniach politycznych, aby interes bieżący nie przesłaniał pozycji, która Polska powinna mieć. Radny poinformował, że z pełnym przekonaniem poprze projekt uchwały ale powyższa refleksja musiała się pojawić.

Marszałek Władysław Ortyl podkreślił, że należy również mieć na uwadze to, że inicjatywa Muzeum i formy upamiętnienia oraz oddania hołdu i czci tym osobom powstała kilka lat przed sytuacją, która jest obecnie i dlatego też należą się słowa uznania dla radnych wszystkich kadencji, którzy przyczynili się do powstania Muzeum. Jednostka przyczynia się w sposób jednoznaczny do artykułowania prawdy i prowadzenia właściwej narracji jeśli chodzi o prawdę historyczną w odniesieniu do relacji polsko –żydowskich w okresie II wojny światowej.

Przewodniczący Sejmiku zaproponował aby projekt uchwały wraz z autopoprawkami został przyjęty przez aklamację.

W związku z brakiem głosów sprzeciwu ze strony radnych Przewodniczący Sejmiku poinformował, że Sejmik Województwa Podkarpackiego przez aklamację podjął powyższą uchwałę.

Uchwała Nr LI/841/18 stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Debata nt. Nowa rzeczywistość – nowe problemy i wyzwania podkarpackiego rynku pracy”.

Materiały przekazane do debaty pn. „ Nowa rzeczywistość – nowe problemy i wyzwania podkarpackiego rynku pracy” stanowią załącznik nr 5 do protokołu.

Wicemarszałek Maria Kurowska rozpoczęła wystąpienie od słów, iż debata na temat podkarpackiego rynku pracy nie może się rozpocząć od innej kwestii niż od podstawowego wskaźnika jakim jest stopa bezrobocia. Zwróciła uwagę, że tak niskiego bezrobocia, które jest jednocyfrowe nie było na Podkarpaciu od początku transformacji, w lutym bowiem wskaźnik bezrobocia wynosił 9,9 %. Najniższy poziom bezrobocia odnotowany został w październiku 2017 r. i wynosił 9,5 %. Pani Marszałek jako powody tak niskiego wskaźnika bezrobocia wskazała wzrost wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych przez pracodawców, spadek napływu do ewidencji osób bezrobotnych, wzrost wyłączeń z ewidencji z uwagi na nabycie prawa do emerytury lub renty. Na niższy poziom bezrobocia miały wpływ niższe rejestracje po ukończeniu staży i szkoleń co świadczy o lepszej sytuacji na rynku pracy. Pod uwagę należy wziąć sezonowość zatrudnienia w części powiatów województwa, które wynika z podziału województwa na tereny przemysłowe i tereny o przewadze produkcji rolnej, gdzie na wzrost bezrobocia wpływa zakończenie zatrudnienia w sferze usług. Na stopę bezrobocia wpływ ma również sezonowość zatrudnienia w budownictwie, końcem roku dużo osób wraca z zagranicy do Polski w związku z zakończeniem pracy sezonowej, rejestrując się w kraju, w tym również w województwie podkarpackim i stąd ten wzrost zatrudnienia porównując miesiąc październik roku poprzedniego i luty roku bieżącego. W gospodarce podkarpackiej utrzymują się korzystne tendencje związane ze wzrostem sprzedaży, spadkiem bezrobocia i niewielką liczbą bankrutujących pracodawców co przełożyło się w relatywnie niskim poziomie wypłat świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Utrzymuje się również obserwowana od pięciu lat korzystna tendencja w zakresie spadku niewypłacalnych pracodawców na terenie Podkarpacia wg kryterium ich wielkości, wśród których tylko jeden zatrudniał ponad sto osób. Podsumowując stan podkarpackiego rynku pracy Pani Marszałek mówiła o umiarkowanym optymizmie, bowiem bez pracy pozostaje blisko 90 tys. mieszkańców Podkarpacia.

Wciąż dużo jest do zrobienia, remedium na problemy regionalnego rynku pracy może być interwencja środków unijnych z Europejskiego Funduszu Społecznego, dobra współpraca urzędów pracy z pracodawcami i podmiotami edukacyjnymi. Podkarpacie to wielki kapitał ludzki którego zazdrozczą inne regiony, dlatego też Pani Marszałek podkreśliła, że należy wspierać naszych mieszkańców w podnoszeniu ich kompetencji a także tworzyć stabilne i dobre miejsca pracy. Jednocześnie Pani Marszałek wyraziła przekonanie, że dzisiejsza debata pomoże wypracować nowe koncepcje wspierania rozwoju regionalnego rynku pracy, nadmieniając, że w sposób szczegółowy i merytoryczny problemami rynku pracy zajmuje się Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie we współpracy z powiatowymi

urzędami pracy. Pani Marszałek poprosiła o zabranie głosu dyrektora WUP w Rzeszowie Pana Tomasza Czopa.

Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy Tomasz Czop rozpoczął swoją wypowiedź od stwierdzenia, że od półtora roku zadajemy sobie pytanie czy aktualnie mamy rynek pracodawcy czy też pracownika. Przez ostatnie dwadzieścia kilka lat był to rynek pracodawcy, stopa bezrobocia była bardzo duża. Dzisiaj to bezrobocie spadło choć może nie do akceptowalnych poziomów bo nadal jest to 9,8 - 9,9 %. Na pytanie czy aktualnie to rynek pracodawcy czy pracownika dyrektor stwierdził, że trudno jest jednoznacznie odpowiedzieć. Pozytywem jest to, że wielu pracowników mówi aktualnie o jakości pracy, o tym, że szuka dobrej pracy, kiedy kilka lat temu ludzie martwili się o pracę. Coraz głośniejsze mówi się o jakości pracy, o dobrej pracy, w czym nie chodzi tylko o wynagrodzenie ale również o szeroko rozumianą jakość pracy, stosunek pracodawcy do pracownika, możliwość rozwoju, bezpieczeństwo pracy. Należy zauważyć, że jeśli mowa o kobietach na rynku pracy, większość kobiet wychowujących dzieci i opiekujących się rodzinami martwi się nie o wysokość wynagrodzenia ale głównie o bezpieczeństwo pracy. W dalszej części wypowiedzi dyrektor przedstawił kilka statystyk. Te same powiaty które były liderami jeśli chodzi o niski poziom bezrobocia nadal nimi są a więc miasto Krosno, Rzeszów, Mielec i Stalowa Wola jako powiaty przemysłowe, na drugim biegunie są mniej uprzemysłowione powiaty gdzie poziom bezrobocia jest duży bo kilkunastoprocentowy i mowa tu o takich terenach jak Strzyżów, Brzozów, Nisko, Bieszczady i Przemyśl. Jest to duże pole do pracy by wykorzystać wszystkie możliwe środki aktywizacji i współpracy z tymi powiatami. Zawsze byliśmy 3-4 punkty procentowe dalej niż średnia krajowa i ta tendencja się nadal utrzymuje. W teorii ekonomii mówi się że jeśli poziom bezrobocia jest poniżej 5 % to rynek pracy jest nasycony. Wtedy pracodawca ma problem ze znalezieniem pracownika. W regionach takich jak Rzeszów, Mielec Dębica, Krosno pracodawca nie ma problemu ze znalezieniem pracownika i możemy mówić o rynku pracownika. W tych regionach zaczyna brakować specjalistów, pracowników. Co trzeci pracodawca zgłasza potrzebę zatrudnienia pracownika i to pokazuje, że województwo naprawdę się rozwija, podkarpacki przedsiębiorcy się dynamicznie rozwijają. Wielu mówi o tym, że potrzebują specjalistów, których niestety brakuje. Jeszcze kilka lat temu na stawiane przez nas pytania czy pracodawcy współpracują ze szkołami branżowymi miało miejsce tzw. odbijanie piłeczki (pracodawcy chcieli współpracować ale szkoły nie realizowały właściwych dla nich kierunków i współpraca była bardzo trudna). Dzisiaj wielu pracodawców przychodzi do szkół i otwiera klasy patronackie. Duża w tym zasługa środków unijnych w ramach regionalnego programu operacyjnego, które są pompowane na współpracę szkolnictwa zawodowego z biznesem. Dyrektor WUP w Rzeszowie poinformował o ogłoszonym konkursie na zacieśnienie współpracy biznesu ze szkołami zawodowymi. Programy pilotażowe są nastawione na obowiązkową współpracę szkół zawodowych z biznesem bez tego żadna szkoła nie uzyska dofinansowania. Dyrektor wspomniał, że dwa lata temu był jeden konkurs, rok temu był drugi konkurs i szkoły uzyskały duże środki finansowe. Poruszając kwestię

kobiet poinformował o tym, że niedawno odbyła się debata medialna na temat kobiet, 500 + etc. Niewątpliwie wiele środowisk mówiło że 500 + ale w ślad za tym powinno się kobietę wspierać poprzez tworzenie żłobków, przedszkoli etc. Wiele projektów rozpoczyna się we wrześniu. Bedzie utworzone ok. 6 tys. miejsc przedszkolnych oraz kilkaset miejsc w żłobkach. Bardzo duże środki są na wsparcie przedszkoli i żłobków. W ramach działania 8.3 utworzonych zostanie 37 domów seniora/domów opieki dziennej, gdzie osoby starsze w ciągu dnia będą mieć należytą opiekę. Tutaj na dwóch biegunach osoby zależne mają olbrzymie wsparcie. Jest to ściśle powiązane z rynkiem pracy. Często osoby rezygnują z pracy z uwagi na konieczność opieki nad osobami starszymi czy też dziećmi dlatego też WUP wychodzi naprzeciw istniejącym potrzebom w tym zakresie.

Prezentacja pn. Nowa rzeczywistość, nowe problemy i wyzwania podkarpackiego rynku pracy stanowi załącznik nr 6 do niniejszego protokołu.

Radny Wiesław Lada stwierdził, że ludzie zwłaszcza młodzi nie chcą pracować za 1200/1300 zł. i dlatego decydują się na wyjazd za granicę gdzie zarobki są kilkukrotnie wyższe. Mówiło się o pomocy dla pracodawcy aby zmniejszyć koszty pracy co spowodowałoby zwiększenie wynagrodzenia pracowników. Radny zwrócił się z pytaniem co zrobiono w temacie zatrzymania wyjazdu ludzi młodych za granicę, jaka pomoc trafiła do przedsiębiorców by zatrzymać tych ludzi młodych w kraju bowiem na dzień dzisiejszy więcej ludzi wyjeżdża z kraju niż wraca i dobrze byłoby ten trend odwrócić by ludzie w kraju wiązali swoją przyszłość.

Radny Jan Tarapata poinformował, że dzisiaj rynek pracy to jest rynek pracownika, przedstawiając na własnym przykładzie fakt, że parę lat temu u siebie w firmie miał 20 podań o pracę a dzisiaj jak trafi się jedno na kwartał to jest wszystko. Populacja ludzi chętnych do zatrudnienia drastycznie zmalała. Jeśli chodzi o wynagrodzenia to w ocenie radnego pracodawca da każde pieniądze byleby mieć pracownika kompetentnego i wykwalifikowanego. I tutaj jest problem. Dzisiaj przyjęcie i uzupełnienie personelu który, jest rzeczywiście kompetentny jest bardzo trudne. Przez lata nie uczono w szkołach matematyki i przedmiotów ścisłych, które dają szansę rozwoju. Pracodawcy dzisiaj potrzebują ludzi bardziej przygotowanych. I to jest przyszłość i szansa na dobre zarobki. Wiedza i umiejętności muszą pozostawać w ścisłej korelacji.

Radna Joanna Bril zapytała czy kobiety po urlopie macierzyńskim mogą wrócić na rynek pracy, czy opieka nad dziećmi nie będzie ich w tym ograniczać, jak w przedmiotowym zakresie Województwo Podkarpackie wspiera rodzinę.

Radny Stanisław Bartnik zwrócił uwagę na fakt, że z zaprezentowanych przez dyrektora WUP w Rzeszowie materiałów wynika, że różnice w poziomie bezrobocia pomiędzy powiatami zachodnimi i wschodnimi są znaczne. Radny stwierdził, że powiat leżajski który on reprezentuje ma wysoką stopę bezrobocia. Radny zapytał jak

WUP w Rzeszowie próbuje niwelować różnice pomiędzy powiatami uboższymi gdzie przemysł jest słabo rozwinięty a ośrodkami/miastami gdzie poziom bezrobocia jest niski i jakie mechanizmy są stosowane celem niwelowania tych różnic.

Radny Marek Ordyczyński podkreślił iż najniższy od lat wskaźnik bezrobocia oraz pojawiający się rynek pracownika to nowe zjawisko/sytuacja stąd też skierował zapytanie do dyrektora WUP w Rzeszowie jak urzędy pracy podejmując wiele działań związanych z aktywizacją, radzą sobie z nową sytuacją, jak wygląda przygotowanie służb zatrudnienia szczególnie powiatowych urzędów pracy. Radny nawiązał również w swojej wypowiedzi do głosu swojego przedmówcy wskazując, że ze statystyk wynika, iż stopa bezrobocia jest większa w powiatach biedniejszych, takie miejscowości jak Rzeszów, Mielec, Dębica radzą sobie z bezrobociem dobrze. Radny zwrócił uwagę na aspekt wspierania działań w ramach zrównoważonego rozwoju o czym wielokrotnie dyskutowano na sesjach Sejmiku Województwa Podkarpackiego. Radny zapytał czy w związku z tym, takie powiaty jak leżajski, niżański, ustrzycki czy też leski to odczuwają, czy urzędy pracy uzyskują realne wsparcie wspomagające te procesy i z jakich środków finansowych.

Radny Zbigniew Kuźniar zwrócił uwagę na fakt, że polskie społeczeństwo się starzeje i liczba osób potrzebujących pomocy/wsparcia wzrasta. Następnie radny zapytał jakie pomysły na rozwiązanie tego problemu ma Województwo czy też WUP w Rzeszowie.

Radny Andrzej Nepelski rozpoczął swoją wypowiedź od wskazania, że z przedstawionej przez dyrektora WUP w Rzeszowie prezentacji wynika, że są regiony na Podkarpaciu gdzie występuje już rzeczywiście rynek pracownika, ale są też takie regiony gdzie nie ma ani rynku pracownika ani rynku pracodawcy. Wynika to z braku rozwoju tych regionów od wielu lat. Warunkiem bowiem zrównoważonego rozwoju jest dostępność komunikacyjna regionów. Radny wskazał, że są powiaty gdzie dostępności komunikacyjnej nie ma m.in. powiaty ściany wschodniej, gdzie do powiatu prowadzą jedna lub dwie drogi w fatalnym stanie technicznym i tam nigdy nie pojawi się inwestor i nie będzie mowy o rynku pracodawcy a tym samym rynku pracownika. Od wielu lat mówi się o tym by dofinansować w pierwszej kolejności powiaty z dramatyczną infrastrukturą drogową. Następny problem to sprawa jakości kształcenia, szkolnictwo zawodowe nie przygotowuje absolwentów na dostatecznym poziomie by wejść przygotowanym na rynek pracy. Szkolnictwo zawodowe chcąc zatrudnić młodych zdolnych, inżynierów musi im zapewnić odpowiednie warunki pracy i płacy. Dzisiaj żaden student nie przyjdzie by rozpocząć pracę w szkolnictwie zawodowym za 1700 zł. i realizować ścieżkę awansu zawodowego do stopnia nauczyciela dyplomowanego trwającą 15 lat. Chcąc pozyskać do szkolnictwa specjalistów z jakiegokolwiek branży lub zdolnych inżynierów trzeba dać im dobre wynagrodzenie. Radny stwierdził, że ma porównanie gdyż pracuje w szkolnictwie i rozmawiając z absolwentami pyta z jakim regionem chcą wiązać swoje życie zawodowe i w odpowiedzi absolwenci mówią, że nie wrócą tutaj. Radny nadmienił,

że jeśli w najbliższym czasie nie będzie równego rozwoju powiatów to będziemy mieć problem społeczny. Trzeba będzie budować miejsca pobytu dla ludzi starszych. Poprosił o podjęcie działań na rzecz inwestowania w przedsiębiorców, wskazując na kwestię powstałych stref ekonomicznych, gdzie w jego ocenie nie będzie żadnych inwestorów jeśli nie będzie dobrej infrastruktury drogowej temu towarzyszącej.

Radna Ewa Draus podziękowała na wstępie za debatę poświęconą rynkowi pracy, wskazując że ta tematyka to ważna kwestia społeczna. Przyjmując z dużą radością spadającą stopę bezrobocia w naszym województwie radna skierowała pytanie dot. nowych miejsc pracy, a mianowicie czy spadek liczby bezrobotnych to wynik tworzenia nowych miejsc pracy. Druga sprawa na którą zwróciła uwagę radna to jakość pracy, o czym wspominał dyrektor WUP w Rzeszowie. Radna wyraziła swoją obawę, że duża część ludzi która wyemigrowała to byli ludzie wykształceni i dobrze przygotowani do pracy i nie mieli problemu z jej znalezieniem za granicami kraju czy też w innym województwie. W jej ocenie Województwo Podkarpackie stawia na innowacyjną gospodarkę, jest to bowiem słowo klucz, które jest bardzo ważne i powinno się przekładać na rynek pracy choć w statystykach jest to jeszcze niewidoczne. Od wielu dekad utarło się przekonanie, że na Podkarpaciu są niższe zarobki, mamy zgłoszenia do prac wymagających mniejszych kwalifikacji, druga sprawa to że miejsca pracy zajmują również osoby z Ukrainy. W Polsce pracuje ok. 2 mln Ukraińców. Radna zapytała jakie działania podejmują WUP w Rzeszowie oraz powiatowe urzędy pracy by zapewnić kadry dla innowacyjnej gospodarki i poprawić wskaźniki w tym zakresie.

Radny Stefan Bieszczad stwierdził, że zabiera głos jako członek sejmiku ale również jako przedsiębiorca i zadał dwa pytania. Mianowicie kierowca z uprawnieniami to jeden z bardziej poszukiwanych pracowników. Na Podkarpaciu wiele firm transportowych potrzebuje takich pracowników, a więc czy i jak wspierana jest ta branża. Druga kwestia dot. braku specjalistów w związku z czym radny zapytał jak Województwo Podkarpackie wspiera szkolnictwo zawodowe poprzez WUP w Rzeszowie.

Radna Teresa Kubas – Hul stwierdziła, że podczas wystąpień zarówno Wicemarszałek Pani Marii Kurowskiej jak i dyrektora WUP w Rzeszowie nie wybrzmiał bardzo poważny problem bezrobocia wśród ludzi młodych. Z otrzymanych materiałów wynika jasno, że ok. 32 % to bezrobocie wśród ludzi w przedziale wiekowym 15-24 lata. Biorąc pod uwagę tę trudną sytuację wśród ludzi młodych radna skierowała zapytanie do przedstawicieli WUP w Rzeszowie w zakresie dot. nowego instrumentu Komisji Europejskiej pn. „Wspólny Plan Działania” na który przypada 35,5 mln Euro. To działanie, które ma być realizowane przy współpracy z powiatowymi urzędami pracy. Radna poprosiła o informację na co te środki będą wykorzystane, jaka będzie efektywność wykorzystania tych środków oraz czy są przewidziane wskaźniki, które pozwolą na zmniejszenie bezrobocia w tej grupie docelowej. Radna zaznaczyła, że ten problem jest o tyle niepokojący, że jeżeli

porównać go do innych danych statystycznych związanych m.in. z wyludnianiem się miast z terenu Podkarpacia i drugim wskaźnikiem dot. starzenia się miast z terenu Podkarpacia to jest to niewątpliwie kwestia, którą należy się zająć. Podsumowując poprosiła o więcej informacji na temat działań w ramach nowego instrumentu Komisji Europejskiej, jak również na temat działań przygotowywanych przez WUP w Rzeszowie we współpracy z powiatowymi urzędami pracy mających na celu zmniejszanie wskaźnika bezrobocia wśród ludzi młodych.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Czesław Łączak stwierdził, że w dzisiejszej debacie o podkarpackim rynku pracy brakuje odniesienia do dochodów, do uzyskanych zarobków jak również odniesienia się do polityki państwa w zakresie zastępowania Polaków przez pracowników najemnych, w tym m.in. pracownikami z Ukrainy czy też Białorusi. Ten aspekt opuszczania województwa i wyjazdy za granicę jest kluczowy w zrozumieniu tego co powinno się poprawić. Radny przypomniał, że w samej Dębicy bezrobocie jest poniżej 7 % co nie znaczy że jest dobrze w szerszej skali. Na pewno wszyscy razem jesteśmy najgorsi jeśli chodzi o dochód uzyskiwany z wykonywanej pracy w porównaniu z innymi województwami. Jest to dosyć istotne w kontekście zmian. Radny stwierdził, że po wypowiedzi radnego z PSL pana Władysława Stępnia wydaje się że zmiany nie następują, elicie która rządziła przez ostatnie lata przeszkadza IPN odniesienie się do dezubekizacji, do prowadzenia tych normalnych działań, które nie zostały wykonane przez ostatnie lata. Jako przyczynę takiego stanu rzeczy wskazał, również to, że Województwo Podkarpackie nie było dobrze rządzone. Wydawane były pieniądze na emerytury dla byłych esbeków, funkcjonariuszy urzędu bezpieczeństwa. W tym sensie ta zmiana winna być wielopłaszczyznowa. Radny stwierdził, że pani Ewa Draus dokonała najlepszej oceny sytuacji, wskazując, że problem jest wielowątkowy. Radny poprosił by przedstawiciel jakiejś organizacji związkowej przedłożył stanowisko związków zawodowych w poruszanych w tym punkcie kwestiach. Prawdą jest, że brakuje fachowców, rynek wymusza by godzić się na takie niskie wynagrodzenie również w firmach o kapitale zagranicznym. Tych zaniedbań radny wskazał szereg. Po czym stwierdził, że chętnie wysłuchałby wypowiedzi przewodniczącego „Solidarności” z województwa podkarpackiego, który powinien mieć najlepszy ogląd sytuacji i to jego zdanie byłoby istotne w zrozumieniu tego co dalej winniśmy robić. Nie dość że nie jest dobrze, gro wysiłków będzie szło by wyręczać państwo w tworzeniu nowych miejsc pracy, które na siłę i tak jest trudno stworzyć.

Radny Władysław Stępień stwierdził, że nigdy nie przeszkadza mu gdy ktoś mówi mądrze i racjonalnie ale przeszkadza mu polityczna głupota.

Radna Lidia Błądek stwierdziła na wstępie swojej wypowiedzi, że w wystąpieniu dyrektora WUP w Rzeszowie brakło konkretów dot. wykorzystania funduszy na formy aktywizacji na rynku pracy, wykorzystania środków unijnych. Radna poruszyła w dalszej części kwestie pracy za granicą, uzasadniając to informacjami, które

widnieją na stronie internetowej WUP w Rzeszowie. Czy WUP w Rzeszowie wspierał podmioty zajmujące się migracją zarobkową za granicę, jeśli tak to jakie podmioty i ile środków przeznaczono na ten cel. Jaka była skala zatrudniania cudzoziemców na Podkarpaciu, co WUP w Rzeszowie zamierza zrobić by poprawić sytuację na rynku pracy. W kwestii pośrednictwa zatrudnienia w jaki sposób jest ono wspierane czy też finansowane przez WUP w Rzeszowie.

Radny Jacek Magdoń nawiązał do problemu bezrobocia w najmłodszej grupie wiekowej. W latach 90 szczególnie ten problem wybrzmiał, kiedy na rynku pracy było bardzo dużo ludzi bez pracy. Wtedy postawiono diagnozę, że szkoła źle kształci i rozpoczęty został proces reformowania polskiego szkolnictwa. Panaceum na to rzekome złe kształcenie miał być rozwój szkolnictwa ogólnokształcącego, miały na rynku pracy pojawić się nowe specjalizacje i dlatego trzeba było ludzi wykształcić w liceach by w szkołach wyższych uzyskali zawód potrzebny na rynku pracy. Polskie szkoły przeszły gehennę będąc permanentnie reformowane. Radny podkreślił, że dzisiaj na rynku jest ogromne zapotrzebowanie na specjalistów w obróbce skrawanie, wydawałoby się że specjalności archaiczne. Dzisiaj wydankowane są duże środki na odbudowę szkolnictwa zawodowego i technicznego. Problem bezrobocia wśród ludzi młodych to wynik nieprzemyślanych decyzji w szkolnictwie, zmarnowano w tym względzie dwie dekady. W ocenie radnego dzisiejsze tendencje związane z reformą szkolnictwa są pozytywne i dobrą pracę w tym zakresie wykonuje WUP w Rzeszowie wspierając szkoły techniczne i zawodowe.

Poseł na Sejm RP Wojciech Buczak podziękował za bardzo merytoryczną dyskusję, która odbywa się w klimacie troski o sprawy województwa, pracowników i przedsiębiorców, którym tych pracowników brakuje. Jednocześnie gorąco zaapelował zwłaszcza do radnego Władysława Stępnia by nie zakłócać tej merytorycznej debaty takimi wystąpieniami. O wiele spóźniona jest bowiem reakcja polskiego parlamentu na to, że o Polakach było powielanych, wygłaszanych wiele kłamstw, na co należało reagować. Stwierdził, że w świecie nie ma prawdziwej wiedzy o postawach Polaków czego przykładem jest postawa m.in. rodziny Ulmów i tysiący innych mieszkańców Podkarpacia. Wracając do tematu rynku pracy poseł wyraził zadowolenie z faktu, że po raz pierwszy stopa bezrobocia jest jednocyfrowa nie tylko na Podkarpaciu ale i w kraju. Nadmienił, że jest to skutek zmian ustawowych procedowanych na poziomie parlamentu oraz rządu, sprzyjającym przedsiębiorcom ale to też skutek działań podejmowanych przez władze na poziomie lokalnym. Zwrócił uwagę, że na taki stan rzeczy również wpływ ma strategia rozwoju województwa podkarpackiego, kierowanie środków pomocowych na rozwój gospodarki i przemysłu co przynosi owoce, wskazując jednocześnie, że rozwój naszego województwa jest nierównomierny z powodów obiektywnych. Poseł nadmienił, że przedsiębiorca podejmuje decyzję, że buduje i rozwija fabrykę na danym terenie jeśli kryteria obiektywne/ekonomiczne o tym rozstrzygają, są dla niego korzystne. Zadaniem dla nas wszystkich jest znalezienie pozytywnych zachęt dla inwestorów. Na pewno bardzo pozytywne jest to, że w strategii jest mowa o rozwoju

turystyki gdzie widoczne są już pozytywne efekty. Kolejną kwestią na którą zwrócił uwagę poseł była reforma edukacji. Czasu się nie cofnie, ale szkolnictwo zawodowe zostało zniszczone, od czego odchodzi się teraz radykalnie. Wzmocnienie działań w rozwój edukacji branżowej, przygotowanie pracowników dla firm wymaga wsparcia a nie krytykowania. Poseł stwierdził, że doskonale o tym wie jako związkowiec. Kierunki obecnie preferowane i rozwijane w edukacji są jak najbardziej słuszne. Dylematem nie jest kwestia czy rozwijać powiaty słabiej rozwinięte gospodarczo bo oczywiście należy je rozwijać, tylko pytanie jak to robić. To, że na obszarze Rzeszowa, Mielca, Dębicy czy Stalowej Woli bezrobocie jest niższe to efekt decyzji przedsiębiorców i wspierania tych działań przez władze województwa ale i polski rząd. Poseł stwierdził, że w regionie południowo - wschodnim naszego województwa nie powstaną wielkie fabryki, nie zainwestują firmy z branży lotniczej ale zainwestują pewnie firmy z branży turystycznej. W dalszej części wystąpienia poseł odniósł się do relacji związków zawodowych z pracodawcami. Zwrócił uwagę na fakt, że w debacie nie uczestniczą przedstawiciele w związków zawodowych, podkreślając, że tam gdzie pracownicy zrzeszeni są w związkach zawodowych mają lepsze warunki pracy i są lepiej wynagradzani. Poseł zwrócił się do przedstawiciela Urzędu Statystycznego w Rzeszowie z prośbą by przeprowadzić badania w tym zakresie m.in. dot. kwestii wynagrodzenia, liczby wypadków przy pracy, które z pewnością pokażą, że pracownicy zorganizowani w związkach mają znacznie lepszą sytuację na rynku pracy niż pracownicy, którzy w związkach nie są. Na koniec swojego wystąpienia poseł zaapelował by razem zadbać o to by na Podkarpaciu miejsc pracy przybывало również w innych dziedzinach gospodarki, nie tylko w przemyśle, podkreślając jednocześnie, że sprzyja temu przyjęty przez Rząd RP Plan Morawieckiego.

Radny Władysław Stępień poinformował, że były prezydent Stanów Zjednoczonych Barack Obama mówiąc przez pomyłkę w trakcie wystąpienia o polskich obozach zagłady przeprosił za to sformułowanie, natomiast PiS uchwaliło nowelizację ustawy, która jest powodem burzy politycznej w Europie i na świecie. Radny stwierdził, że poseł Buczak nie może obciążać go za ten cały bałagan, gdyż to m.in. on jako parlamentarzysta przegłosował zmianę przepisów w tym zakresie.

Radny Andrzej Nepelski stwierdził w imieniu klubu PSL, że przed rokiem radni z jego ugrupowania złożyli wniosek o wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw jeżeli chodzi o promocję zatrudnienia absolwentów. Radny zapytał co w tej sprawie zrobiono, a jeśli nie zrobiono nic to czy Zarząd Województwa Podkarpackiego zamierza coś w tej kwestii zrobić w przyszłorocznym budżecie. Następnie zwrócił się z zapytaniem do posła Buczaka, czy jeśli Rząd RP priorytetowo traktuje szkolnictwo zawodowe czy nie należałoby podjąć działań by do szkolnictwa zawodowego przyszli najzdolniejsi ludzie, którym trzeba dobrze zapłacić. Bez merytorycznego przygotowania bowiem szkolnictwo zawodowe nie będzie się rozwijało właściwie.

Radny Wiesław Lada stwierdził, że bardzo sobie ceni wystąpienia wszystkich przedmówców, niemniej jednak nie może zgodzić się z tezą, że młodzi ludzie w Polsce są źle wykształceni, bo za granicą Ci sami ludzie zarabiają dwa, trzy razy więcej. Radny wskazał, że problemem jest wysokość wynagrodzenia, które zdecydowanie należy podnieść, może też douczyć pracowników, ale bez tego ludzie nadal będą wyjeżdżać.

Radny Jerzy Borcz stwierdził, że nie zamierzał brać udziału w debacie ale został sprowokowany dwiema wypowiedziami, w tym jedną pozytywną i jedną negatywną. Przytoczył dalej słowa radnego Władysława Stępnia, który podkreślił że całe życie poświęcił na walkę z głupotą. W ocenie radnego nie było to do końca prawdą bowiem w 1983 r. ugrupowanie radnego Władysława Stępnia zniosło obowiązkową maturę z matematyki, wprowadzając kraj w okres nieprawdopodobnej ciemnoty, co trwało 25 lat. Powstała w ten sposób dziura pokoleniowa w wykształceniu matematycznym. Następnie radny wyraził zadowolenie, że jego przedmówca radny Jan Tarapana zauważył luki w wykształceniu polskiej młodzieży. Radny wyraził przekonanie, że to co się stało było straszne. Kiedyś w latach 70 - tych polski inżynier, który skończył AGH czy Politechnikę w porównaniu z dzisiejszym inżynierem był profesorem, podkreślając że nie można dokonywać porównywania tych poziomów wykształcenia. To co się stało w 1983 r. trzeba będzie odpokutowywać przez następne pokolenia. Dla inżyniera matematyka jest fundamentalnym językiem porozumiewania się na świecie, wyrzucenie tego przedmiotu było katastrofą. Jest szansa na poprawę bo w 2008 r. przywrócono obowiązkową maturę z matematyki, mimo wielu protestów. Nie można budować cywilizacji bez czegoś co ma 5 tys. lat historii pisanej. Trzeba to odbudować, ale potrzeba nakładów, trzeba uczyć dzieci myślenia matematycznego już od przedszkola, w tym kierunku musi pójść szkolnictwo. Mówi się, że rynek staje się rynkiem pracownika co nie jest tak do końca prawdą w ocenie radnego, który przytoczył zebrany fakt, że on sam w swojej firmie potrzebował pracownika biurowego i w trakcie rekrutacji zgłosiło się 14 osób. To właśnie świadczy, że młodzi ludzie niestety nie mają tej pracy. Młodzi ludzie chcą zarabiać godnie. I dlatego należy myśleć o tym by stwarzać warunki młodym ludziom, by zatrzymać ich w kraju, niemniej jednak płaca to nie jedyny czynnik, młodzi ludzie chcą mieć też zarysowaną ścieżkę kariery, awansu zawodowego. Kończąc radny stwierdził, że prawda o matematyce musiała wybrzmieć w tym miejscu i że musiał stanąć w obronie tak ważnej dyscypliny jaką jest matematyka.

Radna Maria Pospolita stwierdziła, że z uwagą przysłuchiwała się wszystkim głosom w debacie a jednocześnie zastanawiała się czy szkoły rzeczywiście nie kształcą tak jak trzeba. A takie głosy są słyszalne w mediach i takie głosy się tutaj również pojawiły. Stwierdziła w dalszej części swojej wypowiedzi, że jako dyrektor szkoły może opowiedzieć o pewnych działaniach, które w jej ocenie można by potraktować jako działania modelowe. Raz na kilka lat diagnozowane są potrzeby przedsiębiorców oczywiście w zawodach, które są prowadzone w jej szkole. Kiedy zebrane są już wyniki diagnoz, przygotowany jest program specjalizacji dla

poszczególnych zawodów. Zawsze zaprasza się do współpracy pracodawców by przygotować program takich specjalizacji, by przygotować je pod kątem potrzeb pracodawców z danego terenu. Dotychczas jednak żaden z pracodawców nie był chętny do współpracy. Mówili, o tym czego potrzebowali ale nie włączali się w pracę tych zespołów. Nie stanowiło to oczywiście przeszkody by opracowywać te programy. Szkoły mogą korzystać z funduszy europejskich, którymi dysponuje WUP w Rzeszowie. Radna stwierdziła, że absolwent wyposażony w wiedzę i umiejętności związane z daną specjalizacją ma szanse rozwoju na rynku pracy. Dzisiaj młody człowiek który jest dobrze wykształcony nie boi się ruszyć dalej do większych miast wiedząc, że są dobrze przygotowani do pracy w swojej specjalizacji. W dużych miastach są większe zarobki i jeśli zarobki nie będą wyższe to absolwenci w tych miejscach nie zostaną. Młodzi ludzie szanują swoje wykształcenie i są dumni że kończą szkołę zdając świetnie maturę, przedmioty zawodowe. Należy odpowiadać na potrzeby lokalnego rynku pracy, który również musi reagować poprzez zwiększanie wynagrodzeń, bez tego bowiem młodzież nie zostanie w naszym regionie.

Radny Stanisław Bartnik nawiązując do głosu radnego Jerzego Borcza w kwestii matematyki, potwierdził w swojej wypowiedzi, że kiedy wyeliminowano matematykę ze szkół, tworząc mnóstwo innych kierunków, to wówczas wykształcenie ogólnokształcące było kulawe. Matematyka to podstawowa dziedzina wiedzy bez której trudno byłoby w życiu się poruszać, wspominając w swej wypowiedzi również o fizyce, przedmiotu bardzo przydatnego w wykształceniu absolwenta ale również w życiu. Radny nadmienił, że w ostatnich 20 latach fizykę przy maturze zdawały tylko jednostki, a największe problemy absolwenci szkół zawodowych i ogólnokształcących na studiach mieli właśnie z fizyką. Dobre przygotowanie matematyczne i fizyczne daje dobre podstawy do kształcenia informatyków. Kryzys matematyczno - fizyczny spowodował, że dzisiaj chętnych do kształcenia w tym kierunku nie jest zbyt dużo. Radny wspomniał, że zachodzi potrzeba wzmocnienia przedstawionych powyżej kierunków i dobrze że w ramach aktualnie realizowanej reformy szkolnictwa zwrócono na to uwagę

Dyrektor Urzędu Statystycznego w Rzeszowie dr Marek Cierpiat – Wolan podziękował za zaproszenie na debatę dot. rynku pracy, po czym przedstawił w formie prezentacji problemy rynku pracy, zwracając uwagę, na to, iż kwestie związane z rynkiem pracy należy rozpatrywać w kilku wymiarach. Jako pierwszy wskazał wymiar demograficzny – pokazując na tendencję zmniejszania się liczby ludności w okresie od 2016 r. do 2030 r. Podkreślił, że po raz pierwszy w 2016 r. relacja liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym do liczby ludności w wieku poprodukcyjnego zmieniła się na niekorzyść tego drugiego wskaźnika, co stanowi ogromne wyzwanie dla podkarpackiego rynku pracy. Kolejny przedstawiony wymiar miał związek ze wzrostem gospodarczym. Podkarpackie jeśli chodzi o dynamikę produkcji sprzedanej przemysłu zajmuje bardzo wysokie miejsce w skali kraju,

należy spodziewać się spadku bezrobocia i wzrostu zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Kolejna zasygnalizowana bardzo ważna kwestia dot. skali migracji i jej wpływu na polski rynek pracy. Dyrektor zwrócił uwagę na skalę wykonywanej pracy nielegalnej, która ma duży wpływ na rynek pracy. Regiony Podkarpacia, Lubelszczyzny i Mazowsza mają największy odsetek przedsiębiorstw zakładanych przez obywateli Ukrainy. To także może mieć wpływ na podkarpacki rynek pracy. Odnosząc się do kwestii wynagrodzeń Dyrektor Urzędu Statystycznego w Rzeszowie poinformował, że ciągle jesteśmy daleko w tyle. W styczniu 2018 r. Podkarpacie zajmowało przedostatnie miejsce w kwestii wysokości wynagrodzeń. Z badań prowadzonych na bazie rejestru podmiotów gospodarki narodowej wynika, że młodzi ludzie są trochę nieprzygotowani do nowych wyzwań rynku pracy, zauważone zostało że absolwenci studiów ekonomicznych niechętnie zakładają nowe firmy. W szkołach nie widać ducha przedsiębiorczości mimo, że jest miejsce na nowe przedsiębiorstwa. Wskaźnik przeżywalności przedsiębiorstw w zależności od formy prowadzonej działalności jest niewielki co zostało przedstawione na prezentacji. Kończąc swoje wystąpienie dyrektor poinformował, że z uwagi na to że poseł Buczak poprosił o przygotowanie pewnych analiz dot. zależności pomiędzy wypadkami przy pracy, działalnością związków zawodowych a poziomem rozwoju przedsiębiorczości, taki raport zostanie przygotowany.

Prezentacja Nowa rzeczywistość – nowe problemy i wyzwania z podkarpackiego rynku pracy stanowi załącznik nr 7 do niniejszego protokołu.

Wicemarszałek Maria Kurowska podziękowała wszystkim za szeroką dyskusję na temat rynku pracy, wskazując jednocześnie, że praca w hierarchii wartości stanowi jeden z priorytetowych aspektów by spełniać się w życiu i godnie żyć. Wicemarszałek podkreśliła, że praca jest związana nierozdzielnie z edukacją i rynkiem przedsiębiorców. Odnosząc się to tematu ludzi młodych stwierdziła, że wzmocnione zostało szkolnictwo zawodowe, że duże środki finansowe poszły na wzmocnienie odpowiednich urzędów oraz wzmocnienie finansowe nauczycieli, by uczniowie ze szkół nabyli takie kompetencje, które pozwolą odnaleźć się później na rynku pracy. Wicemarszałek przypomniała o przydzielanych stypendiach w zakresie szkolnictwa ogólnego i zawodowego, które cieszą się dużym zainteresowaniem uczniów, podkreślając jednocześnie, że do szkół zawodowych idą ludzie by zdobyć konkretny zawód. Województwo Podkarpackie za pośrednictwem WUP w Rzeszowie reaguje na potrzeby rynku pracy. Jako przykład Wicemarszałek wskazała uruchomiony program kształcenia kierowców, efektem którego było przeszkolenie ok. 1 tys. kierowców. Wicemarszałek zwróciła uwagę na fakt, że dotychczas ludzie którzy mieli możliwość bycia kierowcami nie mieli niestety pieniędzy by się wykształcić, zdobyć potrzebnych uprawnień a Województwo Podkarpackie za pośrednictwem WUP w Rzeszowie wyszło naprzeciw zgłaszanym oczekiwaniom społecznym. Wicemarszałek również wspomniała w swojej wypowiedzi o Podkarpackim Centrum Innowacji, które pozwala na poszerzanie specjalizacji poszukiwanych na rynku dla studentów i uczniów szkół średnic, dając możliwość eksperymentowania. Kończąc

swoje wystąpienie Wicemarszałek nadmieniła, że konieczne jest w dalszej perspektywie podjęcie również działań m.in. w zakresie dostępności komunikacyjnej, wskazując jednocześnie, że podejmowane są starania wzmocnienia terenów bieszczadzkich co wpisuje się w zapowiedź budowy Centralnego Ośrodka Sportów Zimowych, inwestycji która przyczyni się do rozwoju regionu. Jeśli chodzi o Beskid Niski, szansą jest budowa zbiornika Kąty – Myscowa, inwestycji która dałaby dodatkowe miejsca pracy. Czynione są starania by zrobić dużo, jest otwartość na różne inicjatywy, lecz trzeba pochylić się również nad biedniejszymi regionami. Wicemarszałek nadmieniła, że martwi się kiedy młodzież poszukująca pracy otrzymuje pytania niegodne w procesie rekrutacji. Nie można stawiać młodej mężatce pytania czy planuje dziecko. Takie pytania winny eliminować osoby rekrutujące z takich rozmów, a taka praktyka ma niestety również miejsce w przedsiębiorstwach państwowych. Konieczna jest również mobilizacja powiatowych urzędów pracy by była widoczna jeszcze bardziej troska o człowieka który tam przychodzi.

Radna Ewa Draus stwierdziła, że zainspirowała ją wystąpieniem dyrektora Urzędu Statystycznego w Rzeszowie, z którego wyłoniła się zależność pomiędzy dostępnością komunikacyjną a rozwojem przedsiębiorczości bowiem tam gdzie są dobre połączenia komunikacyjne tam jest najwięcej firm. Po czym radna zwróciła się z zapytaniem czy analizowana była kwestia umieralności firm, które powstawały, gdyż pokazane zostało w trakcie debaty, że 40 % z firm założonych 10 lat temu nie przetrwało. Jest to bardzo interesujący aspekt, zważywszy że wydatkowane są pieniądze z funduszu pracy oraz z europejskiego funduszu społecznego na rzecz rozpoczęcia działalności gospodarczej. Należałoby przeanalizować przyczyny dla których te firmy nie mogą przetrwać i co zrobić by zmniejszyć wskaźnik bankructw (umieralności) tych firm.

Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie Tomasz Czop odnosząc się do pytań które padły w trakcie debaty stwierdził, że gro pytań krążyło wokół młodych ludzi, szkolnictwa zawodowego, wynagrodzeń, wyjazdów za granicę. Wskazał, że nadal ludzie wyjeżdżają za granicę ale osób wyjeżdżających jest coraz mniej. W związku z zapytaniem radnej Lidii Błądek dot. wsparcia podmiotów korzystających z pośrednictwa, dyrektor poinformował, że nie są wydawane na to pieniądze, jedynie udzielane są sale, w ramach europejskich sieci pośrednictwa pracy. Jest to zobowiązanie jakie na państwa Unii Europejskiej zostało nałożone, to ustawowe zobowiązanie. Jest to robione w minimalnym stopniu. Dyrektor poinformował, że jest rozliczany z wykonywania tego zadania. Na dzień dzisiejszy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego podpisane zostały umowy na 1 mld 40 mln zł., przeszło 60 % środków jest w edukacji, najtrudniej idzie w zakresie rynku pracy. Kiedy tworzone były ramy RPO WP 4-5 lat temu, rynek pracy był całkiem inny, dyskutowano by przeznaczyć środki na tworzenie nowych miejsc pracy, obecnie środki finansowe przeznacza się na tworzenie własnej działalności gospodarczej. Stwierdził, że nie należy się spodziewać, że 99 % firm założonych przez te podmioty będzie się super

rozwijało, funkcjonowało. Co do wynagrodzenia, to ono również determinuje zachowanie ludzi. Mamy na Podkarpaciu najniższe wynagrodzenie w skali kraju, urzędnicy WUP w Rzeszowie mogą tylko apelować do pracodawców o podnoszenie wynagrodzeń. Rynek pracy się zmienia, bezrobocie spada. Mały czy też średni pracodawca nie tworzy klasy patronackiej, ale są duzi pracodawcy zatrudniający kilkaset osób i oni widzą potrzebę inwestowania w szkolnictwo zawodowe. Odnosząc się to kwestii pracowników z Ukrainy, dyrektor nadmienił, że stworzony został pewien mit, gdyż nie do końca jest u nas masa Ukraińców. Zezwoleń na pracę zarejestrowanych jest 1 800 000 z czego na Podkarpaciu tylko 18 tys. tj. 1 % zarejestrowanych podmiotów w skali kraju. To nie oznacza że oni pracują na Podkarpaciu, oni pojechali gdzieś dalej. Ukraińcy zakładają bowiem firmy w Lublinie, Warszawie na Dolnym Śląsku, również na Podkarpaciu. Na Podkarpaciu pensja 3 500 zł. brutto nie jest atrakcyjna dla Ukraińców, nasze województwo jest województwem tranzytowym. Co do ludzi młodych z jednej strony odnotowuje się niskie bezrobocie jednak nadal dużo osób młodych jest bez pracy. Dyrektor poinformował, że województwo przeznacza 214 mln zł. na ludzi młodych do 30 roku życia, są to potężne środki, wskazując, że dyrektorzy powiatowych urzędów pracy wielokrotnie podnosili w rozmowach by te widełki podnieść do przedziału wiekowego od 30 do 50 lat. Jako jedyne województwo będziemy mieć wdrożony pilotażowy program JAP. Prowadzone są rozmowy z Ministerstwem Rozwoju, będzie to bowiem pilotaż na skale Europy charakteryzujący się nowym uproszczonym podejściem do wydatkowania środków unijnych. W ramach JAP- u przewidziane jest 150 mln zł. i 13 tys. ludzi młodych ma znaleźć zatrudnienie. Dalej dyrektor nadmienił, że tyle wskaźników ile jest realizowanych w powiatowych urzędach pracy nie ma w innych instytucjach. Często są środki finansowe ale dyrektorzy boją się, że nie zrealizują jakiegoś wskaźnika. Podkreślił, że wydatkowanie środków unijnych przez urzędy pracy jest na pierwszym miejscu w Polsce. Wiele rzeczy negatywnych można powiedzieć na cały system urzędów pracy, ustawa była tworzona w innej rzeczywistości, dzisiaj jest inną rzeczywistość, należałoby się nastawić na zabezpieczenie kadry dla biznesu. Częściej na giełdach pracy bywają pracodawcy. Brakuje specjalistów, co powiązane jest ze szkolnictwem zawodowym. Potężne środki idą na wsparcie szkolnictwa zawodowego, problem szkolnictwa zawodowego zauważono kilka dobrych lat temu. Oczywiście matematyka jest bardzo ważną dziedziną. Lada chwila w ramach działania 9.2 szkolnictwa ogólnego będą ogłoszone wyniki, za czym potężne środki pójdą na wsparcie matematyki, fizyki, chemii. W ramach RPO WP te kwestie są odbudowywane. Nawiązując do wypowiedzi Pani Marii Kurowskiej, dyrektor przyznał, że są regiony na Podkarpaciu gdzie mobilność pracowników jest utrudniona. Podkreślił w swojej dalszej wypowiedzi jak ważne są inwestycje drogowe takie jak budowa drogi ekspresowej S 19 czy Via Carpatia. Wskazał również, że na Podkarpaciu na 1 tysiąc mieszkańców przypada 77 firm, co pokazuje jak słaba jest przedsiębiorczość na Podkarpaciu. Społeczeństwo stoi przed potężnym problemem starzenia się, dlatego też ze środków WUP w Rzeszowie przeszło 100 mln złotych poszło na wsparcie dziennych domów opieki. W trakcie dyskusji mowa była również o jakości pracy na

co w ocenie dyrektora składa się szeroko rozumiane bezpieczeństwo pracy, to również przekonanie, że spokojnie można iść na urlop. Odnosząc się do tematyki kobiet na rynku pracy wskazał, że podejmowane są starania wspierające tę grupę społeczną poprzez tworzenie żłobków, przedszkoli celem godzenia funkcji życiowych. Dyrektor zwrócił uwagę na fakt, że potrzebna jest współpraca z biznesem, by brać nauczycieli zawodu z biznesu, ale nie ma takich wniosków, które promowałyby chęć wzięcia nauczycieli z biznesu. Kończąc swoje wystąpienie dyrektor WUP w Rzeszowie stwierdził, że wszyscy widzimy tożsame problemy związane z rynkiem pracy, dziękując za odbytą debatę.

Po zakończeniu punktu 4 porządku obrad Przewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego Jerzy Cypryś ogłosił 15 - minutową przerwę w obradach.

Po przerwie przystąpiono do realizacji kolejnego punktu porządku obrad.

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na nabycie udziału Spółki WDM Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/842/18 została podjęta jednogłośnie (22 głosami za) i stanowi załącznik nr 8 do protokołu.*

Podjęcie uchwały w sprawie zmian w budżecie Województwa Podkarpackiego na 2018 r. + AUTOPOPRAWKI.

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały wraz z autopoprawkami.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/843/18 została podjęta jednogłośnie (28 głosami za) i stanowi załącznik nr 9 do protokołu.*

Podjęcie uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego na lata 2018 – 2042 + AUTOPOPRAWKI.

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały wraz z autopoprawkami.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/844/18 została podjęta jednogłośnie (27 głosami za) i stanowi załącznik nr 10 do protokołu*

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do konkursu dotacji na działania wspierające Regionalne Obserwatoria Terytorialne (ROT).

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/845/18 została podjęta jednogłośnie (27 głosami za) i stanowi załącznik nr 11 do protokołu*

Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Uchwały Nr XLVII/771/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 listopada 2017 roku w sprawie „Programu współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018”.

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/846/18 została podjęta jednogłośnie (30 głosami za) i stanowi załącznik nr 12 do protokołu*

Podjęcie uchwały w sprawie odmowy uwzględnienia wniosku Związku Bieszczadzkich Gmin Pogranicza o podjęcie uchwał dotyczących obszarów chronionego krajobrazu i parku krajobrazowego.

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

Za podjęciem uchwały głosowało 29 radnych, głosów przeciw nie było, 1 radny wstrzymał się od głosu.

Uchwała Nr LI/847/18 stanowi załącznik nr 13 do protokołu

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. *Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne – rok szkolny 2018/2019.*

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/848/18 została podjęta jednogłośnie (29 głosami za) i stanowi załącznik nr 14 do protokołu*

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu pn. *Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych – rok szkolny 2018/2019.*

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/849/18 została podjęta jednogłośnie (29 głosami za) i stanowi załącznik nr 15 do protokołu*

Podjęcie uchwały w sprawie określenia zasad udzielania stypendiów szczególnie uzdolnionym uczniom szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne w roku szkolnym 2018/2019 w ramach projektu pn. *Wsparcie stypendialne uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne – rok szkolny 2018/2019.*

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/850/18 została podjęta jednogłośnie (30 głosami za) i stanowi załącznik nr 16 do protokołu*

Podjęcie uchwały w sprawie określenia zasad udzielania stypendiów szczególnie uzdolnionym uczniom ponadgimnazjalnych szkół zawodowych w roku szkolnym 2018/2019 w ramach projektu pn. *Wsparcie stypendialne uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych – rok szkolny 2018/2019.*

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/851/18 została podjęta jednogłośnie (30 głosami za) i stanowi załącznik nr 17 do protokołu*

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji projektu partnerskiego przez Województwo Podkarpackie/Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/852/18 została podjęta jednogłośnie (30 głosami za) i stanowi załącznik nr 18 do protokołu*

Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Uchwały nr XXX/542/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 grudnia 2016 roku w sprawie wyrażenia woli realizacji projektów w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020.

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/853/18 została podjęta jednogłośnie (29 głosami za) i stanowi załącznik nr 19 do protokołu*

Podjęcie uchwały w sprawie określenia zadań Samorządu Województwa Podkarpackiego finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2018.

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/854/18 została podjęta jednogłośnie (30 głosami za) i stanowi załącznik nr 20 do protokołu*

Podjęcie uchwały w sprawie wyboru przez Sejmik Województwa Podkarpackiego przedstawiciela do składu Rady Społecznej przy Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie.

Członek Zarządu Województwa – Stanisław Kruczek zgłosił kandydaturę Przewodniczącego Sejmiku – Jerzego Cyprysia do składu Rady Społecznej Szpitala.

Radny Sławomir Miklicz pytał czy kandydat wyraża zgodę na kandydowanie.

Przewodniczący Sejmiku poinformował, że zgadza się na kandydowania i zgoda w formie pisemnej została złożona na ręce Marszałka.

W związku z brakiem zgłoszeń innych kandydatów i jednym miejsce do obsadzenia składu Rady Społecznej projekt uchwały wskazujący pana Jerzego Cyprysia został poddany pod głosowanie.

Za podjęciem uchwały radni głosowali jednomyślnie (30 głosami za).

Uchwała Nr LI/855/18 stanowi załącznik nr 21 do protokołu.

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia woli realizacji projektu w ramach Programu INTERREG REGION MORZA BAŁTYCKIEGO 2014-2020.

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/856/18 została podjęta jednogłośnie (32 głosami za) i stanowi załącznik nr 22 do protokołu*

Podjęcie uchwały w sprawie deklaracji przekazania do wspólnego prowadzenia i finansowania Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu.

Wicemarszałek Bogdan Romaniuk stwierdził, że Zarząd Województwa Podkarpackiego po raz kolejny wpisuje się w politykę rządu PiS realizowaną przez Ministra Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego jeśli chodzi o współprowadzenie i współfinansowanie jednostek o znaczeniu wykraczającym poza region tj. o znaczeniu państwowym. Marszałek Województwa wystąpił do Ministra Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego z propozycją współprowadzenia Muzeum narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu. Minister podziękował za zaproszenie do podjęcia wspólnego z Województwem Podkarpackim prowadzenia muzeum podkreślając, że tradycje placówki, zakres gromadzonych w niej zbiorów pozwalają odpowiedzieć w tej kwestii pozytywnie i wyrazić zainteresowanie resortu kultury finansowaniem działalności muzeum. Pan Minister zadeklarował wolę podjęcia i zakończenia negocjacji warunków wspólnego prowadzenia niniejszej instytucji. W związku z powyższym Zarząd Województwa zaproponował stosowny projekt uchwały na sesję Sejmiku.

Radny Sławomir Miklicz poinformował, że ten kierunek ma wsparcie z jego strony i zapewne ze strony wszystkich radnych. Radny prosił o przybliżenie deklaracji ministerstwa, pyta w jakim kierunku idą negocjacje i jaka jest wysokość wsparcia ministerstwa oraz udział Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego tzn. jak układają się te proporcje.

Wicemarszałek Bogdan Romaniuk wyjaśnił, że na dzisiaj dotacja celowa podmiotowa dla Muzeum wynosi 4 miliony 313 tysięcy złotych. Propozycja Marszałka jest taka aby od 2019 roku proporcje wynosiły 50% :50%. Oczekiwana kwota wsparcia na ten rok wynosi około 30% tj. 1 milion 293 tysiące złotych.

Radny Sławomir Miklicz stwierdził, że jest to dobra informacja biorąc pod uwagę, że mamy takie współprowadzenie iż 20 tysięcy złotych jest dokładane przez ministerstwo. Radny pytał czy w związku z powyższym jeśli dojdzie do podpisania umowy (30% w tym roku i 50% w latach następnych) to „zaoszczędzone” środki zostaną przekazane na prowadzenie innych muzeów i czy Zarząd Województwa

planuje, to co deklarował ustami Marszałka Ortyła, współprowadzenie Muzeum Historycznego w Sanoku.

Marszałek Władysław Ortyl poinformował, że w związku z aktywnym wchodzeniem ministerstwa we współprowadzenie naszych jednostek dopiero po pierwszych rozmowach z ministerstwem będą chcieli wyjść z taką propozycją. Często ministerstwo oczekuje aby suma kwot wzmacniała daną instytucję. Marszałek poinformował, że jednoznacznie stwierdza, że to co deklarował chce z poziomu Zarządu podtrzymać i wykonać.

Po wyczerpaniu głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/857/18 została podjęta jednogłośnie (32 głosami za) i stanowi załącznik nr 23 do protokołu*

Podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia Województwa Podkarpackiego do realizacji projektu pn. „Od relacji partnerskich do współpracy w dziedzinie ratownictwa – trzecia edycja projektu z udziałem służb ds. sytuacji nadzwyczajnych w Obwodzie Iwano-Frankiowskim” w ramach programu Polskiej pomocy rozwojowej 2018.

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/858/18 została podjęta jednogłośnie (30 głosami za) i stanowi załącznik nr 24 do protokołu*

Podjęcie uchwały w sprawie uchylecia Uchwały Nr L/828/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 lutego 2018 roku.

W związku z brakiem głosów w dyskusji Przewodniczący Sejmiku poddał pod głosowanie projekt niniejszej uchwały.

W jego wyniku *Uchwała Nr LI/859/18 została podjęta jednogłośnie (31 głosami za) i stanowi załącznik nr 25 do protokołu*

Informacja na temat jakości powietrza w województwie podkarpackim w najważniejszych ośrodkach miejskich w latach 2011-2016.

Niniejsza informacja stanowi załącznik nr 26 do protokołu.

Marszałek Władysław Ortyl przypomniał, że co roku do Zarządu Województwa przedkładana jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska aktualna

informacja na temat jakości powietrza. Podobną informację w skali kraju przekazuje Ministerstwo Ochrony Środowiska do Komisji Europejskiej. W sytuacji kiedy do końca kwietnia wpłynie informacja o aktualnym stanie czystości za 2017 rok, to zostanie ona przedstawiona na posiedzeniu Sejmiku. W ubiegłym roku Zarząd podjął decyzję o tym, że Sejmik przyjmie uchwałę antysmogową, która jest obecnie w konsultacjach społecznych. Rząd przygotował specjalne środki i fundusze związane z działaniami antysmogowymi i w ramach tego Jarosław trafił do programu pilotażowego jako najbardziej zanieczyszczone miasto w Województwie Podkarpackim. Na drugim miejscu niechlubnej listy znajduje się Dębica, później Mielec, który zanieczyszczony jest przez emisję przemysłową. Z każdym z tych miejsc należy zmierzyć się osobno. Jeszcze nie tak dawno na wysokiej pozycji jeśli chodzi o zanieczyszczenie powietrza było miasto Rzeszów, które uporało się z tymi problemami. Marszałek poinformował, że Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska przedstawi prezentację na niniejszy temat. Jeśli chodzi o sytuację związaną z protestem, który miał miejsce w Mielcu oraz z funkcjonowaniem zakładu Kronospan to od ponad 20 lat zakład się rozwija i w momencie kiedy startował zajmował ¼ obecnej powierzchni a więc była mniejsza produkcja i mniejsza wysokość emitowanych zanieczyszczeń. Należy pamiętać, że musiały za tym podążać zmiany związane z układem komunikacyjnym, zmiany związane z ograniczeniem emisji poprzez zmianę pozwolenia zintegrowanego i dopiero od 2014 roku emisja została ograniczona, kolejne działania w tym kierunku podejmowano w latach 2015 i 2016 a dzisiaj rozmawia się i proceduje w ramach wydania nowego pozwolenia, które jeszcze ograniczyłoby emisję zanieczyszczeń poprzez włączenie nowoczesnych urządzeń, które firma Kronospan buduje i w miesiącu maju ma nastąpić wyłączenie linii produkcyjnej i przełączenie na nowy system funkcjonowania firmy w przestrzeni. Sytuacja dotycząca Kronospanu poruszana jest na sesjach w powiecie, gminach oraz na sesji Sejmiku ale należy pamiętać aby psychoza ta nie trafiała do innych miejsc ponieważ np. firma Kronospan ma inwestować w Jaśle i pojawił się tam niepokój chociaż ma tam być zupełnie inny rodzaj produkcji. Sejmik ma dużą rolę do odegrania w zakresie uchwały antysmogowej. Należy również nakierować się na rozwiązywanie problemów komunikacyjnych, które także niosą zanieczyszczenia i wpływają na jakość powietrza. Zadanie nie jest łatwe, ale musi być wielopłaszczyznowe i horyzontalne. Marszałek poinformował, że zgłosił inicjatywę aby w przyszłej perspektywie finansowej został przygotowany ze środków europejskich specjalny program nakierowany na jakość powietrza w Polsce, co mogłoby pomóc miejscom wcześniej wymienionym, poszedłby za tym strumień środków pieniężnych ponieważ w tej chwili jest to pilotaż.

Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska – Andrzej Kulig przedstawił prezentację multimedialną na temat jakości powietrza w Województwie Podkarpackim i jak wyglądała sytuacja w tej kwestii w ciągu ostatnich kilku lat.

Prezentacja niniejsza stanowi załącznik nr 27 do protokołu.

Pan Mariusz Ryniewicz - radny Rady Miasta Mielec w imieniu Prezydenta Miasta Mielca odczytał list skierowany do radnych Województwa Podkarpackiego. List mówi o tym, że powstała w 1995 roku pierwsza polska SSE przyniosła miastu Mielec i regionowi miejsca pracy w czasie trudnego czasu transformacji polskiej gospodarki oraz umożliwiła na ulokowanie na jej terenie zakładu produkcji płyt wiórowych. Inwestycje oraz rozwijające się od 1998 roku kolejne firmy stworzyły ostatecznie Kronospan. Firma eksploatuje m.in. instalacje produkcji płyt wiórowych, która ma niewątpliwie największy udział w emisji przemysłowej na terenie Mielca i okolic. Dodatkowo spółka Kronospan ma bardzo zły odbiór społeczny a nawarstwiające się od 20 lat konflikty ze społecznością lokalną w obecnym okresie przedwyborczym zaczęły mocno eskalować. W kontekście nasilających się uciążliwości zakładu Kronospan dla środowiska oraz mieszkańców Mielca i okolic, widząc potrzebę działań samorząd miejski podejmował szereg inicjatyw nie tylko narzuconych przepisami prawa ale znacznie wychodzącymi poza przysługujące kompetencje. W dniu 14 grudnia 2015 roku zostało zawarte porozumienie w sprawie współpracy i koordynacji działań dla dobra środowiska i lokalnej społeczności pomiędzy gminą Miejską Mielec a Kronospan Mielec Sp. z o.o., które m.in. wpłynęło mobilizująco na spółkę do zrealizowania wszystkich planowanych inwestycji oraz działań i dostosowania się do konkluzji BAT. W pierwszej połowie br. firma Kronospan Mielec planuje zakończyć całość modernizacji instalacji w następującym zakresie:

- odpylania prasy głównej płyt wiórowych,
- instalacji odciągowej ze skrawalni (zainstalowanie filtra tkaninowego wraz z likwidacją emitorów E3 i E4 i zastąpienie ich nowym emiterem E3),
- instalacja oczyszczania gazów na suszarni wiórów emitor E5, która będzie prowadzona w dwóch etapach- I etap z procesu suszenia wiórów, II etap – budowa i montaż urządzenia UTWS,
- instalacja odciągowa zrębaka bębnowego tj. zainstalowanie filtra tkaninowego zamiast cyklonu,
- linia mechanicznego oczyszczania trocin czyli wykonanie pyłoszczelnej obudowy oraz likwidacji emitora E2 i transport trocin na linii drugiej,
- instalacja odciągowa ze szlifierni, wymiana filtra tkaninowego,
- prasa główna – wydłużenie czasu prasowania i tym samym zmniejszenie zawartości wolnego formaldehydu w płycie.

Zgodnie z informacjami przedłożonymi przez firmę Kronospan na etapie uzyskania decyzji środowiskowej realizacja przedmiotowego zamierzenia inwestycyjnego znacząco wpłynie na zmniejszenie oddziaływania zakładu na środowisko, w szczególności spowoduje ograniczenie emisji pyłu i substancji organicznych.

Firma Kronospan zakłada, że w wyniku realizacji zamierzenia inwestycyjnego nastąpi redukcja emisji zanieczyszczeń, w tym pyłu ogółem o około 89% , w tym pyłu PM10 o około 78% i pyłu PM2,5 o około 46% w odniesieniu do stanu obecnego. Ponadto obecnie z suszarni wiórów, czyli emitora E5 wielkość emisji wynosi: pył ogółem 66,5 kg/h, pył PM2,5 -12,5 kg/h, po zrealizowaniu zamierzenia inwestycyjnego wnioskodawca zakłada wielkość emisji pyłów z tego emitora na poziomie 4 kg/h. W decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dla przedsięwzięcia polegającego na modernizacji instalacji płyt wiórowych zakładu Kronospan, Prezydent Miasta Mielca zawarł m.in. obowiązek ciągłych pomiarów emisji zanieczyszczeń do powietrza w zakresie pyłu ogółem dla emitora suszarni wiórów. Ponadto realizując zapisy tego porozumienia została zawarta umowa z niezależną akredytowaną firmą na wykonanie niezapowiedzianych pomiarów zanieczyszczeń na głównym emitorze suszarni, linii do produkcji płyty wiórowej, instalacji Kronospan w zakresie poboru i oznaczenia pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 , poboru i oznaczenia formaldehydu. W 2016 roku przeprowadzono sześć serii niezapowiedzianych kontroli pomiarów zanieczyszczeń na emitorze E5, również w sobotę i niedzielę podczas dni Mielca oraz w godzinach nocnych. W roku ubiegłym przeprowadzono skutecznie jedną kontrolę, co było związane z wyłączeniem instalacji oraz jej okresową pracą oraz unieruchomieniem emitora zastępczego. W bieżącym roku działania te również będą kontynuowane. Od wiosny 2017 roku Gmina Miejska Mielec prowadzi również monitoring warunków aerosanitarnych i akustycznych na terenie miasta przy wykorzystaniu przewoźnej automatycznej stacji monitoringu powietrza i hałasu. Pomiary obejmowały m.in. 63 punkty na terenie miasta i 30 punktów na terenie strefy. Zlecono również pomiary innych substancji m.in. acetonu, benzenu, toluenu, etylobenzenu i ksyłenu. Dane pomiarowe ze stacji są także dostępne w czasie rzeczywistym na stronie internetowej: www.powietrzemieleckie.pl . Równoległe dzięki inicjatywie miasta powstała w Mielcu sieć czujników airly i są one obecnie w 15 punktach. Sieć sensorów airly w czasie rzeczywistym zbiera i przetwarza oraz interpretuje dane z powietrza nad miastem i pozwala mieszkańcom oraz zainteresowanym na ich sprawdzanie na mapie on line. Sieć sensorów airly daje aktualny obraz stanu powietrza nad miastem i uzupełnia ciągły monitoring powietrza prowadzony przez stację rzeszowskiego WIOŚ usytuowaną przy ulicy Biernackiego. Niezadowolenie społeczne w ostatnich miesiącach przybrało postać masowych protestów zmierzających do poważnej sytuacji kryzysowej a kulminacją tego był wczorajszy protest, w którym brało udział kilkanaście tysięcy osób. Dlatego też w bieżącym miesiącu sprawa ta nabrała jeszcze większej wagi i skonsolidowania działań Samorządu Miasta, powiatu i województwa. Samorząd Miejski pod przewodnictwem pełniącego funkcję od niespełna dwóch tygodni Prezydenta Miasta Mielca – pana Fryderyka Kapinosa zintensyfikował działania i wystosował bardzo wiele pism. m.in. do Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o wszczęcie z urzędu postępowania w sprawie wstrzymania użytkowania i instalacji firmie Kronospan w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami emisji zanieczyszczeń na jednym z emitorów, do Ministra Środowiska – Henryka Kowalczyka, w którym wnioskowano o zobowiązanie

przedsiębiorstw emitujących znaczne pyły do prowadzenia ciągłego monitoringu emisji, zapraszając jednocześnie do złożenia wizyty w Mielcu, do Prezesa Rady Ministrów oraz Minister Przedsiębiorczości i Technologii, w którym prosił o zaktualizowanie listy miast, których dotyczy program Polska bez smogu i ujęcie w nim Mielca, kolejne pismo do Wojewody Podkarpackiego – o rozważenie możliwości zlokalizowania w Mielcu zamiejscowego Oddziału Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, pismo do Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego z prośbą o podjęcie czynności kontrolnych wraz z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie w zakresie ładowności i rodzaju załadunków transportowanych do firmy Kronospan. Ponadto z inicjatywy Klubu Radnych Miasta PiS zarządzeniem pełniącego funkcję Prezydenta Miasta Mielca powołano zespół roboczy w celu opracowania strategii działań zmierzających do poprawy jakości powietrza na terenie Gminy Miejskiej Mielec oraz Powiatu Mieleckiego, podjęto również inicjatywę przyjęcia uchwały intencyjnej przez Radę Miasta w zakresie przystąpienia Gminy Miejskiej Mielec do rządowego programu Polska bez smogu. Kończąc swoje wystąpienie pan Mariusz Ryniewicz zwrócił się do radnych Województwa Podkarpackiego z prośbą o wsparcie ich działań zmierzających do poprawy jakości powietrza na terenie Gminy Miejskiej Mielec oraz Powiatu Mieleckiego.

Radny Jan Tarapata stwierdził, że każdy zakład pracy jest niezmiernie ważny ponieważ daje miejsca pracy i należy to wspierać. Radny poinformował, że funkcjonuje niedaleko miejsca, o którym dzisiaj mowa więc wie doskonale jak to dzisiaj wygląda. Przez 20 lat funkcjonowania zakładu ostatnie 2 lata są newralgiczne, ostatnio obserwował jak funkcjonują poszczególne kominy, rzeczywiście wczoraj część z nich nie działała. Miejsca pracy są bardzo ważne ale prowadzona działalność musi także przewidywać czynnik ludzki i uciążliwość dla ludzi musi być jak najmniejsza, to co się dzieje tam dzisiaj jest rzeczą niedopuszczalną. Radny poinformował, że mieszka 8,5 km od fabryki i obserwuje iż są dni takie, że zadymienie jest tak duże iż okolica wygląda tak jakby była duża mgła, uciążliwy jest również występujący tam zapach. Niekiedy powietrze wygląda tak jakby było pomalowane na niebiesko. Protestującym chodzi o to aby wymóc na zakładzie aby nie puszczano wszystkiego bezpośrednio do powietrza, sensem protestów jest zwrócenie uwagi aby jakość powietrza była jak najlepsza. Nie może być tak, że okoliczne miejscowości i miasto Mielec nie mają czym oddychać. Jeśli prowadzi się biznes to trzeba inwestować w to aby uciążliwości dla okolicy były jak najmniejsze. Radny zwrócił się z prośbą aby nie traktować protestów jako złośliwości. Podkreślił, że wszyscy będą obserwować – dniem granicznym jest 30 maja 2018 roku - czy jakość powietrza w Mielcu ulegnie poprawie. Radny zwrócił się do dyrektora Kuliga, informując, że ostatnio był na posiedzeniu sesji w Tuszowie Narodowym, gdzie zgłoszono problem jeśli chodzi o pyły PM10 – Gmina Tuszów występowała w wykazie jako gmina o dużym stężeniu pyłów PM10 do 2015 roku natomiast obecnie jest z niego wykreślona, są uruchamiane projekty parasolowe jeśli chodzi o dofinansowanie do piecy węglowych lub innych i traci ona kilka punktów w związku z

brakiem na tym wykazie. Jest to niezrozumiałe jeśli w linii prostej odległość Tuszowa od głównych emitorów wynosi około 1 km, Gmina Miejska oraz Gmina Wiejska Mielec są w tym wykazie, natomiast Gminy Tuszów Narodowy nie ma, co jest niezrozumiałe, ponieważ jest potężne oddziaływanie z tej strony a z drugiej strony jest Elektrownia Połaniec, która dokłada pyły i szkodliwe substancje do powietrza. Radny prosił o wyjaśnienie kto i na jakiej podstawie prowadził pomiary, że gmina, która jest najbardziej przyległa do tego terenu została wykreślona. Radny poinformował, że w stosownym punkcie złoży na ręce przewodniczącego interpelację w tym temacie.

Interpelacja niniejsza stanowi załącznik nr 28 do protokołu.

Radny Dariusz Sobieraj poinformował, że ok. 2 miesiące temu dyskutowano na posiedzeniu jego klubu na temat możliwości wprowadzenia kompleksowego tematu z zakresu ochrony środowiska (uchwały w tej kwestii podejmował już Sejmik Województwa Małopolskiego, Sejmik Województwa Mazowieckiego). Dyrektor Kulig w trakcie swego bardzo dobrego wystąpienia powiązał jakość zanieczyszczenia ze sprawami zdrowotnymi. Możemy chwalić się tym, że mamy największą średnią długość życia ale należy popatrzeć także na czynniki z zakresu zdrowia publicznego, z zakresu zachorowań na nowotwory, szczególnie płuc, który jest na 1. miejscu w Polsce i na Podkarpaciu, do tego dochodzi alergia, choroby układu oddechowego, w tym przewlekła obturacyjna choroba płuc i inne nowotwory. Nad problemem należy zastanowić się kompleksowo ponieważ spalanie pyłów, szczególnie benzopirenu jest istotne tam gdzie są uzdrowiska, udowodniono, że zwiększający się stopień zanieczyszczenia powiększa liczbę zawałów serca, zatorów, duszności u dzieci i dorosłych. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że niedawno zakopane w procesie straciło status gminy uzdrowiskowej, to samo może dotyczyć naszych uzdrowisk, chociażby uzdrowiska kardiologicznego w Rymanowie lub Iwoniczu. Trzeba tak poprowadzić nasz program ochrony środowiska aby poprzez dopłaty i wprowadzenie zachęt finansowych zaproponować najbiedniejszym mieszkańcom palącym odpadami z kopalni czy niewysuszonym drzewem dopłaty do pieców ekologicznych, stworzyć do płyty na wymianę kotłów. Warto inwestować w ekologię bo dotyczy to naszej przyszłości. Wiele z zanieczyszczeń idzie również w glebę. Radny poinformował, że w latach 80. Pracując w Szpitalu w Brzozowie brał udział w badaniach naukowych, efektem których były wnioski iż największa zachorowalność na nowotwory była w Jedliczu, następnie w Sanoku. Problem Mielca jest duży, widać również zagrożenia w Dębicy, należy stworzyć program, który nie będzie jedynie działaniem incydentalnym. Należy pamiętać o najbiedniejszych, którzy powinni mieć możliwość dopłat i wymiany najtańszych źródeł energii na nowocześniejsze ponieważ wtedy sytuacja może ulec poprawie. W dużych miastach ważna jest zamiana na autobusy elektryczne i jest to dobry pomysł rządu, należy zastanowić się w skali kraju na temat energii atomowej i jej zakresu i jest to pytanie na miarę referendum ponieważ bezpieczna energia jądrowa jest właściwa ale musi być oparta na nowoczesnych technologiach (nie rosyjskich).

Radny Stefan Bieszczad stwierdził, że wiedział iż w Dębicy powietrze jest bardzo zanieczyszczone ale nie miał świadomości, że aż w takim stopniu. Radny przypomniał, że Dębica leży w takim położeniu komunikacyjnym iż otoczona jest kilkoma zakładami tj. Producent Nawozów Tarnów, Pustków – Kronospan, Dębica – producenci gumy i farb i jest to jedna z przyczyn zanieczyszczeń. Inną jest położenie geograficzne. Dyrektor Departamentu potwierdza, że Dębica jest na pierwszym miejscu jeśli chodzi o zanieczyszczenie ale program pilotażowy poszedł do Jarosławia. Radny zwrócił uwagę czy jest to decyzja racjonalna skoro Dębica przoduje w zanieczyszczeniach. Radny stwierdził, że oczywiście takie programy pilotażowe powinny być uruchomione we wszystkich miastach, ale to, że nie ujęto Dębicy jest nieporozumieniem. Stwierdził również, że bardzo chętnie posłuchałby na czym polega taki pilotaż.

Radny Marek Ordyczyński stwierdził, że bardzo podobała mu się wypowiedź radnego Tarapaty, który jako przedsiębiorca zwrócił uwagę na aspekt społeczny oraz aspekt prowadzenia działalności gospodarczej. Podkreślił, że nie powinno być przyzwolenia do prowadzenia jakiegokolwiek działalności kosztem zdrowia i życia mieszkańców. Stwierdził, że jest pod ogromnym wrażeniem determinacji mieszkańców i wyraził nadzieję, że te działania oraz działania Prezydenta Mielca przyniosą szybko skutek ponieważ problem nabrzmiewa od wielu lat a nie ma żadnego usprawiedliwienia na takie działania i prowadzenie działalności kosztem zdrowia mieszkańców. Radny poinformował, że od dłuższego czasu bardzo interesuje się problemem jakości powietrza w Polsce i obserwuje analizy, dane nie tylko polskie ale również europejskie i należy powiedzieć szczerze iż jesteśmy krajem w Unii Europejskiej, który przeszedł ogromną transformację gospodarczą ale niestety jednym z najgorszą jakością powietrza, podobne problemy mają Rumunia i Bułgaria. Jest bardzo duży problem do rozwiązania i dobrze, że, jak zapowiadał Marszałek i dyrektor na następnej sesji Sejmiku zostanie przyjęta uchwała antysmogowa. Sama uchwała antysmogowa niczego nie zmieni, świadomość społeczeństwa w tym zakresie jest coraz większa, większe są również wymagania wobec ludzi, którzy jednak podkreślają, że nie stać ich na opalanie paliwem stałym, które nie prowadzi do złej jakości powietrza np. gazem i na kompleksową wymianę kotłów centralnego ogrzewania. Jest to problem na lata o dobrze, że o tym się mówi i prowadzi program pilotażowy, jest to jednak namiastka w stosunku do potrzeb, które opiewają na miliardy złotych aby w ciągu kilku czy kilkunastu lat doprowadzić do takiej jakości powietrza jaka jest chociażby w Europie Zachodniej. Działania, które należałoby wprowadzić powinny być podjęte kompleksowo począwszy od rządu a skończywszy na samorządach lokalnych. Powinny to być działania związane z realnym dofinansowaniem, często bowiem zdarzało się iż wcześniejsze programy miały mało środków i szybko kończyły się nabory a kryteria, które były stosowane nie zachęcały beneficjentów do korzystania z nich ponieważ były obwarowane certyfikatami i dużymi kosztami, więc ludzie nie wykonywali modernizacji centralnego ogrzewania czy termomodernizacji budynków ponieważ warunki nie były korzystne. Bardzo ważną kwestią jest również staranie się wpłynąć na obniżkę cen paliw stałych takich

jak gaz czy prąd ponieważ w Polsce istnieje bardzo dużo instalacji gazowych lecz na dzisiaj cena gazu jest na tyle wysoka, że ludzi nie stać na ten rodzaj ogrzewania, gdyby zwolnić z akcyzy czy podatku VAT to gaz stałby się bardzo konkurencyjny w stosunku do węgla. Radny kończąc swoje wystąpienie podkreślił, że problem jest spory i 14 stacji monitorowania powietrza to stanowczo za mało, gdyby było ich więcej i również w mniejszych miejscowościach np. w Leżajsku, którego jest mieszkańcem (gdzie nie można było przejść przez niektóre osiedla domów w czasie największych mrozów) gdyby było więcej stacji monitorowania jakości powietrza można byłoby zobaczyć jak wielka jest skala tego problemu. Radny zaznaczył, że liczy na debatę, kiedy będzie podejmowana uchwała antysmogowa.

Radny Wiesław Lada stwierdził, że problem smogu na Podkarpaciu i w Polsce trwa od wielu lat i będziemy z tego wychodzić również przez wiele lat. Polska nie postawiła na ekologię, funkcjonuje u nas kilka biogazowni a np. w Niemczech kilka tysięcy. Mieszkańcy Polski nie ogrzewają domów prądem ponieważ jest bardzo drogi, gaz jest również drogi i jeszcze w latach 80. więcej ludzi opalało domy gazem, jednak jego cena wzrosła i obecnie ludzie najczęściej opalają węglem kupując tani. Jest jedno wyjście z tej sytuacji tj. postawienie na ekologię i dofinansowanie wszelkich możliwych źródeł ekologicznych typu fotowoltaika, solary itp. Biogazownie miały być budowane w każdym powiecie, jednak nie powstały i nic nie wskazuje na to, że tak się stanie a jest to praktycznie najtańsza dostawa gazu z odpadów roślinnych. Radny stwierdził, że dobrze iż ma miejsce taka dyskusja i pokazuje się problem nie tylko w Mielcu i Dębicy ale również w całym województwie ponieważ wcześniej czy później chmura dymu czy popiołu z dowolnego miejsca naszego województwa przeniesie się za pomocą wiatrów w inny rejon i tam opaść. Czasem zdarza się, że powietrze jest bardziej czyste przy fabryce niż 10 czy 15 km dalej i tak jak mówił radny Tarapata Gmina Tuszów Narodowy może mieć większe szkody niż są przy samej fabryce. Radny jeszcze raz podkreślił, że jedyną szansą na to aby nie było smogu jest pójście w kierunku ekologii. Jeśli węgiel będzie nadal forowany to efektem tego będzie smog w coraz to większym zakresie. Gospodarka kraju oraz gospodarstwa domowe muszą być przestawiane na ekologię.

Pan Piotr Pilch – Członek Zarządu Województwa stwierdził, że był przekonany iż najgorszy stan powietrza jest w Przemyślu, ponieważ sam mieszka w Śródmieściu i odczuwa jego złą jakość. Są tutaj kamienice, gdzie pali się węglem i na pewno przekroczenia norm jakości powietrza byłyby ogromne. Na ulicy Grunwaldzkiej natomiast znajduje się punkt pomiarowy a jest to dzielnica mieszkaniowa, w której prawie w ogóle tych kamienic nie ma i gdyby inny punkt został wybrany to wskaźniki te wyglądałyby dużo gorzej. Zwrócił się z prośbą o monitoring czy punkty pomiarowe znajdują się we właściwych miejscach.

Radny Jerzy Borcz poparł wypowiedź radnego Lady. Poinformował, że dwa dni temu w CWK w Jasionce odbyło się Europejskie Forum Rolnicze i jeden z paneli poświęcony był biogazowniom. Dyskusja miała bardzo merytoryczny charakter, w panelu uczestniczyli przedstawiciele świata nauki oraz kierownictwo Polskiej Spółki

Gazowniczej a także ci, którzy budują biogazownie. W panelu wziął udział również Minister Krzysztof Jurgiel i dyrektor generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, które obecnie w swoich zadaniach ma wspieranie budowy biogazowni. Radny poinformował, że wspólnie z uczestniczącą z nim w panelu Wicemarszałek Kurowską nabrali pewności iż jest ogromna szansa wcielić to w życie. O biogazie słyszy się już dosyć długo, głównym problemem jest to aby wyprodukowany w biogazowniach gaz trafił do sieci dystrybucji Polskiej Spółki Gazowniczej. Wygląda na to, że jest chęć współpracy pomiędzy potencjalnymi wytwórcami gazu a dystrybutorem i na pewno byłby to potężny efekt w skali województwa.

Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska – Andrzej Kulig poinformował, że nie może za wiele powiedzieć odnośnie biogazowni ponieważ niniejsza kwestia nie jest to w zakresie kierowanego przez niego departamentu. Jeśli chodzi o poruszoną sprawę dotyczącą Tuszowa Narodowego to sprawa jest rozwiązana. RPO było tworzone kiedy powstawał Program Ochrony Powietrza, w trakcie tworzenia szczegółowego opisu powstała aktualizacja. Oba dokumenty oparte są na danych WIOŚ co do zakresu występowania przekroczeń i tak się złożyło, że w 2015 roku, który był rokiem bazowym dla sporządzania aktualizacji WIOŚ nie ustalił, że są przekroczenia i pojawił się taki nieszczęśliwy zapis. Sprawa jest już usunięta ponieważ uczestniczył w posiedzeniach zespołu, który dokonuje zmian w szczegółowym opisie i na komitet majowy trafi zmiana zapisów, tak aby wszystkie obszary zarówno w Programie Ochrony Powietrza i jego aktualizacji były równomiernie dopuszczone do możliwości korzystania ze środków RPO. Pan dyrektor zapewnił radnego, że nie będzie dyskryminacji z tego powodu, że w danym roku nie było przekroczeń. Jeśli chodzi o pilotaż to rząd przygotował dane na podstawie roku 2013, kiedy Jarosław miał wyjątkowo wielkie przekroczenia. Marszałek wystąpił do ministerstwa o umieszczenie również Dębicy i Jarosławia, które mają najwyższe wskaźniki w województwie. Ponadto poza programem rządowym przygotowywany jest program przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, który również będzie wspierał tego typu działania i są tutaj duże środki. W powiązaniu program rządowy i Funduszu pozwolą na objęcie większej liczby miast działaniami wspierającymi.

Radny Wiesław Lada stwierdził, że jeśli chodzi o program pilotażowy w Jarosławiu to na pewno zdecydowały o tym inne argumenty a nie wysokość zanieczyszczenia, było to na pewno przełożenie miejscowych władz w stosunku do Warszawy. Radny zwrócił się z pytaniem do dyrektora Departamentu Ochrony Środowiska - jaki procent gospodarstw ogrzewany jest gazem a jaki procent węglem stwierdzając, że dobrze byłoby to wiedzieć.

Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska – Andrzej Kulig poinformował, że w Województwie Podkarpackim zgazyfikowanie jest stosunkowo wysokie tylko niestety w prawie wszystkich gospodarstwach wiejskich poza ogrzewaniem gazowym jest alternatywny piec na paliwo stałe i jeśli nie zmienią się proporcje cenowe i będzie

alternatywa to nie będzie można powiedzieć ile w danym okresie czasu pracuje kotłów gazowych a ile kotłów węglowych.

Radny Wiesław Lada poinformował, że w związku z powyższym prosi o przedstawienie dokładnych danych w formie pisemnej. Stwierdził, że on ma swoje dane i może przedstawić je dyrektorowi. Poinformował, że on uważa iż w terenach wiejskich gazem pali do 10% mieszkańców. W latach 80 – tych było odwrotnie, ponieważ 90% opalało gazem a 10% czymś innym, dzisiaj jest odwrotnie - gazem opala 10% a pozostali niestety węglem.

Marszałek Władysław Ortyl odniósł się do głosów w dyskusji. Podziękował za debatę, która wyprzedza przyjęcie uchwały antysmogowej. Przygotowywana jest ona w momencie takim aby weszła w życie przed nowym sezonem grzewczym aby wszyscy mieszkańcy, którzy będą zmuszeni zmienić paliwo na lepszej jakości mieli zapas czasowy. Wyraźnie należy zgodzić się z radnym Sobierajem, że trzeba działać ku przyszłości, przyszłe pokolenia będą nas osądzać pod kątem tego co im zostawimy. Należy mieć świadomość, że uchwała antysmogowa nie załatwi wszystkich problemów, należy się zająć kilka obszarami równocześnie i z wszystkich małych, średnich i wielkich działań będzie lawina pozytywnych działań. Uruchomiony pilotaż będzie służył wymianie pieców, termodynamizacji, dzisiaj takie rzeczy podejmują również indywidualnie samorzady, możliwy jest montaż środków rządowych i samorządowych oraz w przyszłości, o co postuluje środków europejskich. Marszałek stwierdził, że nie może zgodzić się z opinią radnego Lady, że program pilotażowy trafił do Jarosławia ze względów pozamerytorycznych. Marszałek zgłosił wniosek o zamknięcie dyskusji informując, że pogłębiona debata mogłaby być przeprowadzona przy podejmowaniu przez Sejmik uchwały antysmogowej.

Przewodniczący Sejmiku poinformował, że są jeszcze trzy zgłoszenia do dyskusji, w związku z czym musi mówcom udzielić głosu.

Radny Jacek Kotula odniósł się do wypowiedzi radnego Lady stwierdzając, że wielokrotnie wracał on do tego, że 10 lat ludzie palili gazem a teraz ich na to nie stać. Radny przypomniał, że 10 lat pan Pawlak z PSL podpisał umowę do 2022 roku i płacimy dwukrotnie większe ceny za gaz i dopiero jak umowa przestanie obowiązywać będzie nas stać. Radny stwierdził, że to iż gaz jest drogi „załatwili” koledzy radnego Lady.

Radny Wiesław Lada stwierdził, że trudno mu komentować takie „głupoty”, które mówi radny Lada ale musi się do tego odnieść skoro chodzi o jego kolegów. Stwierdził, że on cen gazu nie negocjował ale wie jedno tj., że wtedy ogrzewał gazem natomiast dzisiaj go już na to nie stać i nie pali gazem podobnie jak większość rodzin z jego miejscowości. Należy popatrzeć ile gaz kosztował kiedyś a ile obecnie.

Radny Marek Ordyczyński stwierdził, że faktycznie jest spora liczba domów na obszarach wiejskich, gdzie w przeciągu kilkunastu lat przeszło się z ogrzewania

gazowego na węglowe z oczywistych względów. Mówi o tym ponieważ ostatnio na przełomie roku rząd mówił o wprowadzeniu taryfy antysmogowej elektrycznej i na razie zakończyło się to fall startem, nic się nie mówi natomiast o taryfie antysmogowej w kontekście gazu. Byłoby to dobre rozwiązanie ponieważ gaz jest doprowadzony do wielu gospodarstw i nie trzeba tutaj dużych inwestycji a jedynie wymiany kotła na gazowy. Ludzie realnie gaz mają tylko zrezygnowali z niego z przyczyn ekonomicznych.

Pan Ireneusz Dzieszko przedstawił zebrany element graficzny – Precz z Kronobylem, który jak zaznaczył królował na kilkunastotysięcznej manifestacji w Mielcu a takich tłumów in nie pamięta od września 1983 roku, kiedy była perygrinacja obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. Wtedy była to również manifestacja przeciw pewnemu działaniu ówczesnych władz. Wczoraj Mielec pokazał co myśli o obecnej władzy, poczynając od Marszałka poprzez Starostę aż do Prezydenta Miasta. Był to szary marsz szarych ludzi. Tym co szczególnie bulwersuje mieszkańców Mielca jest fakt, że władze publiczne od lat nie mogą ustalić (również w osobie dyrektora Kuliga) co tak naprawdę leci z kominów przemysłowych, natomiast w informacji, którą przyjmują radni nie ma ani słowa o takim zanieczyszczeniu. Dokumenty takie stają się później alibi dla firm typu Kronospan ponieważ już w liście otwartym do mieszkańców Kronospan powołując się na przyjęty przez radnych dokument, że jeśli chodzi o stan powietrza na Podkarpaciu to nie ma tam ani słowa o zanieczyszczeniach przemysłowych. Pan Dzieszko poinformował, że rozmawiał z kilkoma osobami marszu, w tym z jego inicjatorami i osoby te były zbulwersowane takim podejściem do sprawy i jeśli się nie ma czujników to można mówić, że nie ma zanieczyszczenia. Jest to logika, którą wielokrotnie prezentował dyrektor Kulig. W związku ze zbliżającymi się wyborami należy spodziewać się iż mieszkańcy Mielca zapewne uczynią wszystko aby wskazać na brak wiarygodności takich działań, jak dokument, który przyjmą radni, wczoraj mieszkańcy miasta „zagłosowali nogami”, Marszałek Ortyl próbując uratować sytuację, ogłosił w piątek, że będzie z nim i samorządowcami spotkanie na temat problemu. Wyznaczono miejsce tuż obok miejsca, gdzie się kończył protest w Inkubatorze Przedsiębiorczości i na marszu o czyste powietrze było około 15 tysięcy osób a na spotkanie z Marszałkiem przyszło około 25 osób, z tego 20% to funkcjonariusze partyni od niego uzależnieni.

Dokumentacja złożona przez pana Ireneusza Dzieszko stanowi załącznik 29 do protokołu.

Marszałek Władysław Ortyl odniósł się do wypowiedzi przedmówców. Stwierdził, że radni dzisiaj nie podejmują żadnej uchwały i pokazywanie, że coś zostanie uchwalone jest niezrozumieniem. Informacja również nie jest przyjmowana przez Sejmik, jest ona do dyskusji i debaty, w miesiącu kwietniu WIOŚ opracuje informację w tej sprawie. Marszałek podkreślił, że wszystkie wystąpienia miały charakter merytoryczny natomiast ostatnie wysoce polityczny.

Informacja na temat stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego na terenie województwa podkarpackiego.

Niniejsza informacja stanowi załącznik nr 30 do protokołu.

Informacja o stanie realizacji projektów przewidzianych do finansowania ze środków Banku Światowego w ramach Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły.

Niniejsza informacja stanowi załącznik nr 31 do protokołu.

Informacja na temat stanu prac związanych z planowaną budową zbiornika retencyjnego „Kąty – Myscowa”.

Niniejsza informacja stanowi załącznik nr 32 do protokołu.

Realizacja zadań inwestycyjnych w 2017 r. w zakresie budowy i planowania urządzeń melioracji wodnych podstawowych – efekty rzeczowe oraz poniesione nakłady finansowe.

Niniejsza informacja stanowi załącznik nr 33 do protokołu.

Informacja o realizacji zadań przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie w 2017 roku.

Niniejsza informacja stanowi załącznik nr 34 do protokołu.

Informacja dotycząca obrotu nieruchomościami pozostającymi w zasobie wojewódzkim za 2017 rok - okres sprawozdawczy 1.01.2017 r. do 31.12.2017r.

Niniejsza informacja stanowi załącznik nr 35 do protokołu.

Informacja na temat realizacji Projektu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w opracowaniu lub aktualizacji programów rewitalizacji w 2017 roku.

Niniejsza informacja stanowi załącznik nr 36 do protokołu.

Informacja z działalności Zarządu Województwa Podkarpackiego V kadencji w okresie od 13 lutego 2018 r. do 8 marca 2018 r.

Niniejsza informacja stanowi załącznik nr 37 do protokołu.

Informacja Zarządu Województwa Podkarpackiego o realizacji uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego podjętych na L sesji w dniu 26 lutego 2018 r.

Niniejsza informacja stanowi załącznik nr 38 do protokołu.

Interpelacje i zapytania radnych.

Radni nie złożyli zapytań i nie wygłosili interpelacji.

Wnioski i oświadczenia radnych.

Radny Wiesław Lada pytał o możliwość odbycia się kolejnej sesji Sejmiku w dniu 23 kwietnia br. w związku z tym iż 30 kwietnia jest pierwszym dniem przed długim weekendem.

Przewodniczący Sejmiku poinformował, że rozważa taką możliwość i jeśli nie usłyszy głosów sprzeciwu to sesja planowana na miesiąc kwiecień odbyłaby się w dniu 23 kwietnia br.

Marszałek Władysław Ortyl w imieniu Zarządu Województwa życzył zebranym zdrowych, wesołych Świąt Wielkanocnych.

Przewodniczący Sejmiku również złożył wszystkim zebranym na sali obrad aby Święta Wielkiej Nocy dostarczyły im radości spotkania z Zmartwychwstałym, aby nabrali sił i wiary we własne możliwości.

Zamknięcie sesji.

W związku z wyczerpaniem porządku obrad Przewodniczący Sejmiku – Jerzy Cypryś zamknął obrady LI sesji Sejmiku.

Sesja zakończyła się o godzinie 16³⁰.

**Przewodniczący Sejmiku
Województwa Podkarpackiego**

Jerzy Cypryś

Protokołowały:

Iwona Kiełbasa

Joanna Sajdak